

καλός

καλός, -ή, -ό, επίθ. [*αρχ. καλός*], καλός. **1.** που είναι αγαθός, φιλικός, σπλαχνικός, αγαπητός, δίκαιος, καλοκάγαθος, τίμιος: «καλός άνθρωπος || καλή γυναίκα». **2α.** επιτείνει το θετικό ή αρνητικό χαρακτηρισμό ενός ανθρώπου: «καλός πατέρας || καλό παιδί || καλή παρέα || καλός πούστης || καλή πουτάνα || καλό κουμάσι || τι να σου πω, καλό φίλο διάλεξες!». (Λαϊκό τραγούδι: *σαν καλή, καλή κυρία το 'σκασε στην ευκαιρία κι όλο πόζα και στολίδια βγήκε σ' άλλα κεραμίδια*). **β.** επιτείνει τα θετικά ενός ανθρώπου ή ενός αντικειμένου: «καλός μάστορας || καλός μηχανικός || καλός ποδοσφαιριστής || καλός καλλιτέχνης || δε μου βγήκε καλό το καινούργιο πλυντήριο». **3.** (για καταστάσεις ή αντιδράσεις) επιτείνει το σημείο το οποίο συμφωνεί με τις προσδοκίες μας ή τις εκπληρώνει: «του 'δωσα ένα καλό χαστούκι, που είδε τον ουρανό σφοντύλι || πήρε μια καλή αύξηση και μπόρεσε να βουλώσει κάτι τρύπες». **4.** (σε ευχές) αίσιος, ευνοϊκός: «να 'χεις καλό δρόμο || να 'χεις καλά γεράματα || να 'χει καλό τέλος η προσπάθειά σου». **5.** το αρσ. ως ουσ. **ο καλός**, ηθοποιός που έχει ειδικευτεί να ενσαρκώνει ρόλους καλών ηρώων: «ο ηθοποιός Νίκος Περιγιάλης, υπήρξε ο καλός του ελληνικού κινηματογράφου». **6.** το αρσ. ως ουσ. **ο καλός** (μαζί με τις αντωνυμίες *μου, σου, του, της*) ο σύζυγος, ο εραστής, ο ερωμένος, ο γκόμενος: «ήρθε η τάδε με τον καλό της». (Δημοτικό τραγούδι: *τάκου τάκου ο αργαλιός μου να σου κι έρχεται ο καλός μου*). **7.** το θηλ. ως ουσ. **η καλή**, ηθοποιός που έχει ειδικευτεί να ενσαρκώνει ρόλους καλών ηρωίδων: «η καλή του ελληνικού θεάτρου και κινηματογράφου υπήρξε η Ελένη Ζαφειρίου». **8.** το θηλ. ως ουσ. **η καλή** (μαζί με τις αντων. *μου, σου, του*) η σύζυγος, η ερωμένη, η φιλενάδα: «πήρε την καλή του κι έφυγαν για το σπίτι». (Λαϊκό τραγούδι: *και στ' ορκίζομαι, καλή μου, να το θυμηθείς πως απόψε όλη νύχτα δε θα κοιμηθείς*). **9α.** το θηλ. ως ουσ. **η καλή**, η εμφανίσιμη, η εξωτερική επιφάνεια υφάσματος: «πάνω στη βιασύνη του δε φόρεσε το πουλόβερ του απ' την καλή». **β.** η τελευταία αναμέτρηση σε ένα παιχνίδι, που το αποτέλεσμα ακυρώνει κάθε προηγούμενο και δεν αμφισβητείται από κανέναν από τους αντιπάλους: «υπάρχει μεγάλη αγωνία σ' όλους και τα στοιχήματα πέφτουν βροχή, γιατί θα παίξουν στο τάβλι την καλή». **10α.** το ουδ. ως ουσ. **το καλό**, η καλή πράξη: «δεν περνάει μέρα, που να μην κάνει το καλό». **β.** ό,τι είναι ευχάριστο, συμφέρον ή ωφέλιμο: «με τα λόγια όλοι θέλουν το καλό του τόπου μας!». **γ.** το καθαρογραμμένο αντίγραφο προχειρογραμμένου πρωτοτύπου: «αν καθαρόγραψες το συμβόλαιο, φέρε μου το καλό να το υπογράψω». **δ.** το επίσημο τετράδιο εργασιών μαθητή: «έλυσα πρώτα τις ασκήσεις στο πρόχειρο και τώρα θα τις περάσω στο καλό». Συνών. *καθαρό* (7α, β). **11.** το ουδ. στον πλ. ως ουσ. **τα καλά**, τα υλικά αγαθά. (Λαϊκό τραγούδι: *τα καλά όλου του κόσμου είναι δικά μου, αφού έχω την αγάπη μου κοντά μου*). **12α.** το ουδ. ως ουσ. **το καλό**, ρούχο που το χρησιμοποιούμε ως επίσημο και που, λόγω φτώχειας, δεν έχουμε δεύτερο για αλλαγή: «έχει ένα καλό πουκάμισο και το προσέχει σαν τα μάτια του». (Λαϊκό τραγούδι: *που δεν έχουν δεκάρα στην τσάντα, που 'χουν ένα φουστάνι καλό, που 'ν' ο πόνος τους άγρυπνος πάντα κι έχουν βλέμμα πικρό και δειλό*). **β.** (μαζί με τις αντων. *μου, σου, του, της, μας, σας, τους, των*) το ρούχο που θεωρούμε ξεχωριστό, που το έχουμε αδυναμία: «ξεχώρισε και φόρεσε το καλό του πουκάμισο, αυτό που έχει την εντύπωση πως τον ομορφαίνει». **13.** στον πλ. ως ουσ. **τα καλά** (μαζί με τις αντων. *μου, σου, του, της, μας, σας, τους, των*) τα επίσημα ρούχα: «φόρεσε τα καλά του και πήγε στο χορό || το βράδυ θα 'ρθετε όλοι με τα καλά σας». **14α.** η κλητ. **καλέ!** ως επιφών. δηλώνει παράκληση, απορία, θαυμασμό ή ειρωνεία: «καλέ, βοήθησέ με λίγο! || καλέ, τι 'ν' αυτά που λες! || πώς μεγάλωσες, καλέ!». (Λαϊκό τραγούδι: *σιγά, καλέ, σιγά αμαξά την αμαξα, γιατί είναι μέσα η βλάμισσα*). **β.** η κλητ. **καλέ**, προσφώνηση σε άτομο που δε γνωρίζουμε το όνομά του: «καλέ, ποιον δρόμο πρέπει να πάρω για να βγω στο Βαρδάρη;». **γ.** πολλές φορές, προηγείται του ονόματος, δηλώνοντας παράκληση ή δυσφορία: «καλέ Γιώργο, φέρε μου ένα ποτήρι νερό || καλέ Νίκο, πάψε να κάνεις φασαρία». **δ.** λέγεται και αντί ονόματος που για κάποιο λόγο δε θέλουμε να το αναφέρουμε: «να πάρω, καλέ, για λίγο τ' αυτοκίνητό σου για να πεταχτώ μέχρι το σπίτι;». (Λαϊκό τραγούδι: *και να της πω τα μυστικά που έχω στην καρδιά μου ότι η κόρη σου, καλέ, θα γίνει πια δικιά μου*). **15.** με άρθρο **καλέ, ο, η** (μαζί με τις αντων. *μου, σου, του, της*) (στη γλώσσα της αργκό) ο ερωμένος, η ερωμένη, ο γκόμενος, η γκόμενα: «την είδα να σουλατσάρε με τον καλέ της στην παραλία». (Λαϊκό τραγούδι: *θα 'σαι ντερβίσης μου εσύ κι εγώ θα 'μαι καλέ σου και θα σ' ανάβω, μάγκα μου, εγώ το ναργιλέ σου*). **16α.** ως επιφών. στο ουδ. χωρίς άρθρο **καλά!** έκφραση αμφισβήτησης για κάτι που μας λένε: «όλο το βράδυ ήμουν το επίκεντρο του ενδιαφέροντος. -Καλά!». Πολλές φορές, επαναλαμβανόμενο. Αρκετές φορές, συνοδεύεται από χειρονομία αδιαφορίας ή από χειρονομία, που επιβάλλει στο συνομιλητή μας να πάψει να μιλάει άλλο. **β.** με παρατεταμένο το άλφα **καλάαα!** απειλητική προειδοποίηση σε κάποιον, που όταν συνοδεύεται από κούνημα του κεφαλιού επιτείνει την απειλή: «δεν έχω να σου δώσω τα λεφτά που σου χρωστάω, τι θα μου κάνεις δηλαδή - Καλάαα!». **18.** διατυπώνει δυσμενή ή μειωτική κρίση για κάποιον ή για κάτι: «καλό φίλο έχεις! || καλή γυναίκα διάλεξες! || καλό αυτοκίνητο αγόρασες!». Συνήθως άλλες φορές προτάσσεται και άλλες ακολουθεί το *τι να σου πω* ή το *ναι μωρέ* ή το *σιγά μωρέ*. Συνών. *ωραίος* (4). **19α.** ως επιφών. στο ουδ. χωρίς άρθρο **καλό!** θαυμαστικό

επιφώνημα για κάτι που μας λένε ή για κάτι που μας δείχνουν: «κάποια στιγμή σηκώθηκε ο τάδε και τον μαύρισε στο ξύλο. -Καλό! || σ' αρέσει το καινούριο αυτοκίνητο που αγόρασα; -Καλό!»· βλ. και φρ. *καλό ε!* **β.** ως επιφών. στο ουδ. χωρίς άρθρο με παρατεταμένο το όμικρον **καλόοοο!** θαυμαστικό επιφώνημα για κάτι που μας λένε ή μας δείχνουν ή όταν εκφέρουμε τη γνώμη μας για κάτι που μας εντυπωσίασε πολύ: «σ' αρέσει το καινούριο μου αυτοκίνητο; -Καλόοο! || ήταν καλό το έργο που είδες; -Καλόοο!». Επίρρ. **καλά, α.** ευχάριστα, ωραία, συμπαθητικά: «όλοι περάσαμε καλά στην εκδρομή». **β. καλώς** (βλ. λ.). Υποκορ. **καλούλης, -α, -ι κ. καλούλικος, -η κ. -ια, -ο.** (Ακολουθούν 657 φρ.)·

- *α εσύ είσαι καλός!* έκφραση έκπληξης, απορίας ή δυσφορίας για άτομο που λέει ή υποστηρίζει άλλα από αυτά που έλεγε ή υποστήριζε προηγουμένως, ή που αναιρεί ξαφνικά τα συμφωνηθέντα·

- *α καλάααα!...*, **α.** ειρωνική έκφραση σε κάποιον που μας αναφέρει κάτι με την εντύπωση πως μας μεταφέρει κάποιον νέο, ενώ στην πραγματικότητα μας είναι ήδη γνωστό από άλλη πηγή. **β.** ειρωνική έκφραση σε κάποιον, που, ενώ φοβόμαστε πως θα μας πει κάτι που δε μας συμφέρει μας λέει κάτι που είναι εντελώς άσχετο με τους φόβους μας·

- *α στο καλό σου!* ή *αί στο καλό!* **α.** ευχετική έκφραση, ιδίως σε άτομο, που μας έκανε να γελάσουμε με κάτι που μας είπε ή με κάτι που έκανε μόνο και μόνο για να γελάσουμε. Συνήθως συνοδεύεται από χαριεντισμό χτυπώντας τον ελαφρά στο στήθος του με το ένα ή και με τα δυο μας χέρια. **β.** έκφραση απορίας ή αγανάκτησης: «ο τάδε αγόρασε καινούριο αυτοκίνητο. -Αί στο καλό, αυτός δεν έχει να φάει! || αί στο καλό, σταμάτα επιτέλους αυτή την γκρίνια!»· βλ. και φρ. *αί στο διάβολο!* λ. διάβολος·

- *αί στο καλό!* βλ. φρ. *άντε στο καλό(!)*·

- *ακούγεται καλά (κάποιος), α.* είναι καλά στην υγεία του: «όχι μόνο ακούγεται καλά, αλλά λυγίζει και σίδερα». **β.** είναι ευκατάστατος, εύπορος, πλούσιος: «έχεις δει εσύ κάποιον που ακούγεται καλά, να μην είναι ευπρόσδεκτος σε κάθε παρέα;»·

- *ακούω καλά;* λέγεται στην περίπτωση που μας είναι πολύ δύσκολο να πιστέψουμε αυτό που μας λέει κάποιος: «ακούω καλά, θέλεις να χωρίσουμε;»·

- *ακούω καλά λόγια,* βλ. λ. [λόγος](#)·

- *άμε στο καλό!* ή *άμε στο καλό σου!* επιθετική έκφραση ή έκφραση δυσφορίας σε ενοχλητικό άτομο με την έννοια να φύγει, να μας αφήσει ήσυχους: «άμε στο καλό, ρε παιδάκι μου, να κάνω τη δουλειά μου όπως την ξέρω! || άμε στο καλό σου, γιατί αν σε πιάσω στα χέρια μου θα φας το ξύλο της χρονιάς σου!». Συνών. *άμε στη δουλειά σου(!)*· βλ. και φρ. *στο καλό(!)*·

- *αν ήταν η δουλειά καλή,* θα δουλεύαν κι οι παπάδες ή *αν ήταν η δουλειά καλή,* δε θα σε πλήρωναν για να την κάνεις, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- *αν θες (θέλεις) να τα 'χουμε καλά,* έκφραση με την οποία θέτουμε προϋποθέσεις για μια καλή σχέση με κάποιον: «αν θες να τα 'χουμε καλά, θέλω να είσαι ειλικρινής μαζί μου». Είναι και φορές που η φρ., ακολουθεί τις προϋποθέσεις που τίθενται, ενώ άλλες φορές αυτές οι προϋποθέσεις προτάσσονται: «θέλω να 'ρχεσαι στην ώρα σου, να μην κάνεις κοπάνα απ' τη δουλειά και να 'σαι ευγενικός με τους πελάτες, αν θες να τα 'χουμε καλά || αν θες να τα 'χουμε καλά, πρέπει να τηρείς τους κανόνες της επιχείρησης». (Λαϊκό τραγούδι: *κοίτα με όπως σε κοιτώ και την καρδιά μου πάρ' τη κι αν θες να τα 'χουμε καλά, να μη με λες μπερμπάντη*)·

- *άναψε η κουβέντα για τα καλά,* βλ. λ. [κουβέντα](#)·

- *άναψε η συζήτηση για τα καλά,* βλ. λ. [συζήτηση](#)·

- *άνθρωπος του καλού κόσμου,* βλ. λ. [άνθρωπος](#)·

- *άνθρωπος του κάτσε καλά,* βλ. λ. [άνθρωπος](#)·

- *άντε καλά!* ειρωνική αμφισβήτηση σε αυτά που μας λέει κάποιος με την έννοια μην κουράζεσαι να με πείσεις, μην κουράζεσαι να μας πείσεις, σε πιστεύω, σε πιστεύουμε: «όλο το βράδυ όλες οι γυναίκες με γυρόφερναν σαν τρελές, κι έτσι να έκανα το δαχτυλάκι μου, θα 'πεφταν όλες στα πόδια μου. -Άντε καλά!». Πολλές φορές, η φρ. συνοδεύεται με αλλεπάλληλα ελαφρά χτυπηματάκια με την παλάμη στη ράχη του συνομιλητή·
- *άντε καλέ!* **α.** ειρωνική αμφισβήτηση σε αυτά που μας λέει κάποιος: «άντε καλέ, που θέλεις να πιστέψω τέτοιες μαρούφες! || άντε καλέ, που η τάδε είναι η ομορφότερη της παρέας! || άντε καλέ, που τον πίστεψες πως θα σε πάρει μαζί του!». **β.** ειρωνική επιφωνηματική έκφραση σε θηλυπρεπή που τον βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας·
- *άντε στο καλό!* **α.** ευχετική έκφραση σε κάποιον που ξεκινάει για κάπου: «άντε στο καλό και να μου φιλήσεις τους δικούς σου!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το *παιδί μου* ή το *παιδάκι μου* όταν η ευχή δίνεται από ηλικιωμένο άτομο. **β.** απειλητική έκφραση με την έννοια φύγε από δω, ξεκουμπίσου, δίνε του: «άντε στο καλό, πριν με πιάσουν τα νεύρα και σε πλακώσω στο ξύλο!». (Λαϊκό τραγούδι: *δεν αλλάζω τώρα πια μυαλό, κόψε, στρίβε και άντε στο καλό!*). Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το *ρε παιδί μου* ή το *ρε παιδάκι μου*·
- *απ' τ' ολότελα καλή κι η Παναγιώταινα*, βλ. λ. [Παναγιώταινα](#)·
- *απ' την καλή καρδιά μου ή απ' την καλή μου την καρδιά*, βλ. λ. [καρδιά](#)·
- *απ' το διάβολο κι ένα κερί να πάρεις, καλό είναι*, βλ. λ. [διάβολος](#)·
- *απ' το καλό*, (για προϊόντα) από αυτό που είναι καλής ποιότητας: «θέλω να μου βάλεις ένα κιλό τυρί, αλλά απ' το καλό || βάλε μου να πω ένα ουισκάκι, αλλά απ' το καλό». (Λαϊκό τραγούδι: *Μεμέτη μου, Μεμέτη μου, με σε περνώ το ντέρτι μου, φουμάρω μαύρο απ' το καλό εγώ μαζί με τη Μαριώ*)·
- *άρχισε τα καλά (του τάδε)*, λέγεται ειρωνικά ή και με δυσαρέσκεια ή δυσφορία για κάποιον που μιμείται την κακή συμπεριφορά ή ακολουθεί τις κακές συνήθειες κάποιου: «άρχισε τα καλά του πατέρα του κι αυτός και μαλώνει μ' όλον τον κόσμο || άρχισε τα καλά του πατέρα του κι αυτός και μπεκροπίνει || άρχισε κι αυτός τα καλά του φίλου του και χαρτοπαίζει»·
- *ας είν' καλά...*, έκφραση με την οποία αδιαφορούμε για το κακό ή το δυσάρεστο που πάθαμε και δείχνουμε όλη την προτίμησή μας σε αυτό που αναφέρουμε: «δε με νοιάζει που έχασα τα λεφτά, ας είν' καλά η υγεία μου»·
- *ας είν' καλά η Κοντύλω μας κι ας κλάνει*, ευχετική έκφραση, ιδίως για οικείο άτομο, να είναι καλά στην υγεία του και ας κάνει απρέπειες: «πάλι η γιαγιά σου τα 'βαλε χωρίς λόγο με τη γειτόνισσα. -Ας είν' καλά η Κοντύλω μας κι ας κλάνει»·
- *ας είν' καλά το γινάτι σου!* βλ. λ. [γινάτι](#)·
- *ας είν' καλά το πείσμα σου!* βλ. λ. [πείσμα](#)·
- *ας είσαι καλά*, έκφραση ευχαριστίας σε άτομο που μας βοήθησε: «ας είσαι καλά, φιλαράκι μου, γιατί χωρίς τη βοήθειά σου δε θα κατάφερνα να ξεπεράσω τη δύσκολη κατάσταση στην οποία βρισκόμουν»·
- *ας είσαι καλά που...*, ειρωνική έκφραση ή έκφραση παράπονου σε άτομο που δε φέρθηκε καλά απέναντί μας, ιδίως που δε μας βοήθησε, ενώ θα μπορούσε να μας βοηθήσει: «τι έμαθα, ήσουν στο νοσοκομείο; -Ας είσαι καλά που ήρθες να με δεις || είναι αλήθεια πως έχασες εκείνη τη δουλειά; -Ας είσαι καλά που με βοήθησες να την πάρω»·
- *ας κάνει καλά μόνος του*, ας βρει τρόπο μόνος του να συνεχίσει μια δουλειά, μια υπόθεση ή να βγει από τη δύσκολη θέση στην οποία βρίσκεται: «όσο μπορούσα να τον βοηθήσω, τον βοήθησα, από δω και πέρα όμως ας κάνει καλά μόνος του»·
- *ας τα λέμε καλά*, περίπου καλά, σχετικά καλά. Συνήθως δίνεται ως απάντηση στην ερώτηση κάποιου *πώς πας* ή

πώς τα πας ή πώς περνάς ή πώς τα περνάς ή πώς πάνε τα πράγματα·

- *άσ' τα να πάνε στο καλό!* ηπιότερη έκφραση του *άσ' τα να πάνε στ' ανάθεμα!* Συνών. *άσ' τα να πάνε στην ευχή(!)*·

- *άσ' το να πάει στο καλό!* ηπιότερη έκφραση του *άσ' το να πάει στ' ανάθεμα!* Συνών. *άσ' το να πάει στην ευχή(!)*·

- *άσ' τον να πάει στο καλό!* **α.** μην τον απασχολείς άλλο, άφησέ τον στην ησυχία του: «αφού ξέρεις πως δε συμμετείχε στον καβγά ο άνθρωπος, *άσ' τον να πάει στο καλό!*». **β.** (συμβουλευτικά ή απαξιωτικά για ενοχλητικό ή εριστικό άτομο) μην κάνεις φασαρία και *άσ' τον να φύγει, να ξεκουμπιστεί:* «αφού βλέπεις πως είναι ξεροκέφαλος ο άνθρωπος, *άσ' τον να πάει στο καλό!*». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το *του Θεού ή του Θεού και της Παναγίας.* Συνών. *άσ' τον να πάει στην ευχή(!)*·

- *Αύγουστε καλέ μου μήνα να 'σουν δυο φορές το χρόνο,* βλ. λ. [Αύγουστος](#)·

- *αυτός (εσύ) και τα καλά του (σου),* αρνητική έκφραση σε κάποιον ή για κάτι, που παρά τα υποτιθέμενα καλά που μπορεί να έχει ή να κρύβει, εντούτοις μας είναι ανεπιθύμητος. (Δημοτικό τραγούδι: *αχ, πανάθεμά σε ξενιτιά, τζιβαέρι μου, εσύ και τα καλά σου, σιγανά, σιγανά, σιγανά πατώ στη γη*)·

- *αχ καλέ!* **α.** θαυμαστικό επιφώνημα εν είδει ταχταρίσματος σε λατρευτό μας πρόσωπο. Συνήθως το *καλέ* επαναλαμβανόμενο: «*αχ, καλέ καλέ* τι όμορφο παιδάκι που έχω εγώ!». Συνοδεύεται από χάδια στα μαλλιά ή από ελαφρά τσιμπηματάκια στα μάγουλα. **β.** ειρωνικό επιφώνημα σε πούστη, που βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας· βλ. και φρ. *καλέ άντες(!)*·

- *βαδίζω στον καλό δρόμο ή βασιζώ τον καλό δρόμο ή βαδίζω στο δρόμο τον καλό ή βαδίζω το δρόμο τον καλό,* βλ. λ. [δρόμος](#)·

- *βάζω τα καλά μου,* ντύνομαι με τα επίσημα ρούχα μου: «κάθε Κυριακή, *βάζω τα καλά μου* και πηγαίνω στην εκκλησία»·

- *βάλ' το καλά στο μυαλό σου!* βλ. λ. [μυαλό](#)·

- *βάλ' το καλά στο νου σου!* βλ. λ. *νους*·

- *βγάζει καλά λεφτά,* βλ. λ. [λεφτά](#)·

- *βγήκε σε καλό,* (γενικά) ευέργεια ή προσπάθεια εξελίχθηκε θετικά: «αποθήκευε ο κόσμος συνεχώς τρόφιμα κι εντέλει βγήκε σε καλό, γιατί σε λίγο καιρό υπήρξαν θεαματικές ανατιμήσεις»·

- *βλέπω καλά;* λέγεται στην περίπτωση που μας είναι πολύ δύσκολο να πιστέψουμε αυτό που βλέπουμε: «ρε παιδιά, *βλέπω καλά;* Κέρδισα τον πρώτο αριθμό του λαχείου;»·

- *βλέπω με καλό μάτι (κάποιον ή κάτι),* βλ. λ. [μάτι](#)·

- *βρε άντε στο καλό!* ή *ρε άντε στο καλό!* απειλητική έκφραση με την οποία υποδεικνύουμε σε κάποιον να φύγει από κοντά μας, γιατί μας έχει γίνει πολύ ενοχλητικός, πολύ φορτικός, ή για να μην του κάνουμε κάποιο κακό: «*βρε άντε στο καλό,* που επιμένεις να πεις κι εσύ τη γνώμη σου! || *ρε άντε στο καλό μη σε πλακώσω στο ξύλο!*». (Λαϊκό τραγούδι: *ρε Γιάννη, άντε στρίβε, ρε άντε στο καλό,* γιατί αν σε γραπώσω σου παίρνω το λαιμό). Συνήθως παρατηρείται χειρονομία με το χέρι να τινάζεται με διεύθυνση προς τα μπρος και πλάγια. Είναι και φορές που η φρ. κλείνει με το *παιδάκι μου* ή το *άνθρωπέ μου*·

- *βρε καλέ μου, βρε χρυσέ μου!* έκφραση με την οποία θέλουμε να δείξουμε σε κάποιον πως το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος έμεινε αμετάπειστο παρά τις συνεχείς μας προσπάθειες να το κάνουμε να αλλάξει γνώμη για κάτι: «*βρε καλέ μου, βρε χρυσέ μου,* τον είχα με τις ώρες για ν' αποσύρει τη μήνυση, αυτός όμως εκεί, τίποτα!»·

- βρέθηκε σε καλή μέρα, (για αθλητικές ομάδες, ιδίως ποδοσφαίρου ή μπάσκετ) βλ. λ. μέρα·
- βρίσκεται σε καλά χέρια, βλ. λ. [χέρι](#)·
- βρίσκεται σε καλή κατάσταση, (για αντικείμενα ή μηχανήματα) βλ. λ. [κατάσταση](#)·
- βρίσκομαι σε καλή μέρα, βλ. λ. [μέρα](#)·
- βρίσκομαι στις καλές μου, βλ. φρ. είμαι στις καλές μου·
- βρίσκω τον παλιό καλό μου εαυτό, βλ. λ. [εαυτός](#)·
- βρόμικα ψάρια, καλά παζάρια, βλ. λ. [ψάρι](#)·
- γελάει καλά, όποιος γελάει τελευταίος ή γελάει καλά, που γελάει τελευταίος, βλ. λ. γελώ·
- για καλά, βλ. φρ. για τα καλά·
- για καλή μου τύχη, βλ. λ. τύχη·
- για καλό, **α.** λόγος ή ενέργεια που γίνεται με καλή πρόθεση: «εγώ το 'πα για καλό || εγώ το 'κανα για καλό». **β.** λέγεται και για να δηλώσει πως κάνουμε κάτι από προνοητικότητα: «πήρα για καλό μαζί μου και την ομπρέλα μου». (Λαϊκό τραγούδι: τις φιλινάδες να προσέχεις **για καλό**, είναι ζηλιάρες θέλουν πάντα το κακό)· βλ. και φρ. για καλό και για κακό·
- για καλό ήρθες; έκφραση που επιβεβαιώνει τις υποψίες μας πως η επίσκεψη κάποιου ατόμου θα μας στενοχωρήσει: «ήρθα να μου δώσεις κάτι δανεικά. -Για καλό ήρθες; || ήρθα να μου δώσεις τα δανεικά που μου χρωστάς. -Για καλό ήρθες; ». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *εμ* ή το *εμ*, *είπα κι εγώ*·
- για καλό και για κακό, **α.** για κάθε ενδεχόμενο: «επειδή ο καιρός είναι άστατος, πήρε για καλό και για κακό μαζί του και την ομπρέλα». Θυμηθείτε το διαφημιστικό σλόγκαν Ασφαλιστικής Εταιρείας: «για καλό και για κακό Ασπίς - Πρόνοια». **β.** λέγεται και για να δηλώσει πως κάνουμε κάτι από προνοητικότητα: «επειδή υπάρχουν πολλά κλεφτρόνια στη γειτονιά, έβαλε για καλό και για κακό έναν συναγερμό στο σπίτι του»·
- για καλό μου (σου, του, της κ.λπ.) ή για δικό μου (σου, του, της κ.λπ.) καλό ή για καλό δικό μου (σου, του, της κ.λπ.), βλ. φρ. για το καλό μου (σου, του, της κ.λπ.). (Λαϊκό τραγούδι: άλλαξε αν θέλεις, **για καλό σου**, τακτική, θα είσ' αιτία που θα πάω φυλακή // μη με πάρεις στο λαιμό σου, άκου **για καλό δικό σου**, θέλω, φως μου, να σε παντρευτώ, θέλω να νοικοκυρευτώ)·
- για να 'χουμε και καλό ρώτημα ή για να 'χουμε καλό ρώτημα, βλ. λ. ρώτημα·
- για τα καλά, **α.** πολύ ικανοποιητικά: «ματσώθηκα για τα καλά». **β.** υπερβολικά: «έφαγα για τα καλά || εξαντλήθηκα για τα καλά». **γ.** απόλυτα, εντελώς, τελείως: «βολεύτηκα για τα καλά στο δημόσιο». **δ.** ολοκληρωτικά: «μαλώσαμε για τα καλά και δε θα του ξαναμιλήσω». (Λαϊκό τραγούδι: ομορφούλη και μορτάκι, σου το πήραν το μικράκι, ομορφούλη και μορτάκι, σου το πήραν το μικρό **για τα καλά**)·
- για το καλό, λέγεται για τη δικαιολόγηση χειρονομίας ή πράξης που γίνεται εθιμοτυπικά: «μια κι ήρθε στο σπίτι μου, του τράταρα ένα ουζάκι έτσι για το καλό || αφού μου 'φερε καλά νέα το παιδί, του 'δωσα κι εγώ ένα χαρτζιλικάκι για το καλό»·
- για το καλό μου (σου, του, της κ.λπ.) ή για το δικό μου (σου, του, της κ.λπ.) καλό ή για το καλό το δικό μου (σου, του, της κ.λπ.), για προσωπικό μου (σου, του, της κ.λπ.) όφελος, για την προκοπή μου (σου, του, της κ.λπ.): «ξέρω πως, ό,τι κάνεις, το κάνεις για το καλό μου και σ' ευχαριστώ». (Λαϊκό τραγούδι: πολλές φορές σου μίλησα εγώ, **για το καλό σου**, κι ας ήμουνα το θύμα σου το πρώτο το δικό σου // βάλε μυαλό **για το δικό σου το καλό**. Άλλαξε γνώμη, άλλαξε και στο τσαρδί σου άραξε)·

- για το καλό του χρόνου, βλ. λ. [χρόνος](#).
- γίνομαι καλά, γιατρεύομαι, θεραπεύομαι: «είχα ένα πρόβλημα με την υγεία μου, αλλά, έπειτα απ' τη θεραπεία που έκανα, έγινα καλά».
- γίνομαι καλός, συμπεριφέρομαι ήπια, με καλοσύνη: «όσο σκληρός κι αν λένε πως είμαι στη δουλειά μου, όταν βλέπω πως όλοι δουλεύουν κανονικά, γίνομαι καλός».
- γράφ' το καλά στο μυαλό σου ή γράφ' το καλά μέσ' στο μυαλό σου ή γράψ' το καλά στο μυαλό σου ή γράψ' το καλά μέσ' στο μυαλό σου, βλ. λ. [μυαλό](#).
- γράφω στο καλό, βλ. φρ. γράφω στο καθαρό, λ. καθαρός.
- δε βγαίνει σε καλό (κάτι), δεν έχει καλή κατάληξη: «η γκρίνια δε βγαίνει σε καλό». (Λαϊκό τραγούδι: εμείς οι δυο μας πρέπει να ζούμε αγαπημένοι· το γρι-γρι-γρι να πάψεις και **σε καλό δε βγαίνει**).
- δε βλέπω καλό, δε βοηθιέμαι, δεν ευεργετούμαι: «τώρα που έπεσα οικονομικά, δε βλέπω καλό από κανέναν».
- δε βλέπω με καλό μάτι (κάποιον ή κάτι), βλ. λ. [μάτι](#).
- δε γίνεται καλά με τίποτα, **α.** (για πρόσωπα) έχει πολλά αρνητικά, δε διορθώνεται με τίποτα ή έχει μεγάλο πάθος σε κάτι, ιδίως όχι καλό, και δεν υπάρχει προοπτική καλύτερης του: «είναι τόσο τρελός, που δε γίνεται καλά με τίποτα || είναι τόσο μεγάλος γυναικάς, που δε γίνεται καλά με τίποτα || είναι τόσο μανιώδης χαρτοπαίχτης, που δε γίνεται καλά με τίποτα». **β.** (για μηχανήματα) έχει ανεπανόρθωτη βλάβη, είναι πα άχρηστο: «έφαγε τέτοια τράκα τ' αυτοκίνητο, που δε γίνεται καλά με τίποτα».
- δε θα (σου) βγει σε καλό, η ενέργεια, η πράξη, όπως γίνεται ή όπως έγινε, θα έχει αρνητικές συνέπειες σε βάρος σου: «αυτή η κατάληψη του εργοστασίου που ετοιμάζετε, δε θα σας βγει σε καλό || δε θα σου βγει σε καλό που αντιμιλάς το διευθυντή σου». (Λαϊκό τραγούδι: **δε θα σου βγούνε σε καλό όλ' αυτά που κάνεις, αλανιάρικο, κοίταξε να μαζευτείς και μυαλό να βάνεις, παιχνιδιάρικο**).
- δε θα τα πάμε καλά, απειλητική προειδοποίηση σε κάποιον πως θα υπάρξουν δυσάρεστες συνέπειες σε βάρος του, επειδή συνεχίζει να ενεργεί αντίθετα προς τα συμφέροντά μας ή επειδή, παρά τις συνεχείς προειδοποιήσεις μας, συνεχίζει να ενεργεί με τρόπο που δε μας είναι αρεστός: «αν συνεχίσεις να βάζεις εμπόδια στη δουλειά μου, δε θα τα πάμε καλά || αν, παρά τις συστάσεις μου, συνεχίσεις να ενοχλείς την αδερφή μου, δε θα τα πάμε καλά». Πολλές φορές, για περισσότερη έμφαση μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το καθόλου και είναι φορές που η φρ. κλείνει με το στο λέω.
- δε θα 'χουμε καλά ξεμπερδέματα, βλ. λ. [ξεμπερδέμα](#).
- δε λέει (μια, καμιά) καλή κουβέντα για κανέναν, βλ. λ. [κουβέντα](#).
- δε λέει (έναν, κάνα, κανέναν) καλό λόγο για κανέναν, βλ. λ. [λόγος](#).
- δε μας τα λες καλά, έκφραση αμφισβήτησης, δυσφορίας στα λεγόμενα κάποιου, που δεν είναι αυτά που θέλαμε ή που περιμέναμε να ακούσουμε: «δε μας τα λες καλά, γιατί εγώ ξέρω πως αλλιώς έγιναν τα πράγματα || μια και σε βρήκα, δώσε μου εκείνα τα δανεικά που μου χρωστάς. -Δε μας τα λες καλά, γιατί γι' άλλο πράγμα συναντηθήκαμε». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το α. Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του.
- δε με βλέπω καλά, **α.** έκφραση επίγνωσης για την τιμωρία που με περιμένει: «αν μάθει ο διευθυντής πως έκανα πάλι κοπάνα, δε με βλέπω καλά». **β.** έκφραση επίγνωσης για την κακή πορεία της υγείας μου: «τον τελευταίο καιρό δε με βλέπω καλά, γι' αυτό πρέπει να πάω να με δει ο γιατρός μου». βλ. και φρ. *δε σε βλέπω καλά*.
- δε μου 'ρχεται καλά να..., έχω δυσκολίες, έχω αναστολές να συμπεριφερθώ ή να ενεργήσω με το συγκεκριμένο

τρόπο, γιατί δεν αρμόζει, δεν ταιριάζει με την ψυχосύνθεσή μου, με τη φιλοσοφία μου ή την κατάσταση μου: «δε μου 'ρχεται καλά να πάω μαζί τους στο γλέντι, γιατί πριν δυο μήνες πέθανε ο πατέρας μου || δε μου 'ρχεται καλά να τα βάλω με γέρο άνθρωπο || δε μου 'ρχεται καλά να μην του κάνω παρέα, επειδή είναι φτωχός»·

- δε μου στέκει καλά ή δε μου στέκεται καλά, (για είδη ένδυσης) δεν εφαρμόζει καλά επάνω μου είτε γιατί είναι κακοραμμένο είτε γιατί δεν είναι στα μέτρα μου: «το σακάκι δε μου στέκεται καλά στους ώμους»·

- δε μου φέρθηκε καλά, μου συμπεριφέρθηκε ανάρμοστα ή δε με βοήθησε: «πήγα να του ζητήσω κάτι πληροφορίες για τη δουλειά και δε μου φέρθηκε καλά, γιατί μ' έβαλε τις φωνές || είμαι πικραμένος μαζί του, γιατί, όταν ζήτησα τη βοήθειά του, δε μου φέρθηκε καλά»·

- δε σε βλέπω καλά, **α.** η εργασιακή σου θέση είναι επισφαλής ή πρόκειται να σου συμβεί κάποιο κακό για κάποια πράξη ή ενέργειά σου: «αν μάθει ο διευθυντής για το έλλειμμα που υπάρχει στο ταμείο, δε σε βλέπω καλά || αν μάθει ο αδερφός της ότι τα 'χεις μαζί της, δε σε βλέπω καλά». **β.** από την κακή όψη του προσώπου σου, αντιλαμβάνομαι πως έχεις πρόβλημα υγείας: «να πας να σε κοιτάξει κανένας γιατρός, γιατί τον τελευταίο καιρό δε σε βλέπω καλά»· βλ. και φρ. δε με βλέπω καλά·

- δε στέκει καλά ή δε στέκεται καλά, **α.** δεν είναι καλά στην υγεία του ή δεν έχει σώας τας φρένας του: «απ' την όψη του προσώπου του κατάλαβα πως δε στέκει καλά ο τάδε || μη τον συνερίζεσαι τον άνθρωπο, γιατί δεν στέκει καλά». **β.** δε βρίσκεται σε καλή οικονομική κατάσταση: «μη του ζητήσεις ούτε ευρώ, γιατί απ' ότι ξέρω δε στέκεται καλά»· βλ. και φρ. στέκει καλά·

- δε στέκει καλά στα μυαλά του ή δε στέκεται καλά στα μυαλά του, βλ. λ. [μυαλό](#)·

- δε χρωστάει καλό σε κανέναν ή καλό δε χρωστάει σε κανέναν ή σε κανέναν δε χρωστάει καλό, δεν έχει ανεπτυγμένο το αίσθημα της αλληλεγγύης, της αλληλοβοήθειας, είναι ανάλητος, σκληρόκαρδος: «όσο και να 'χεις ανάγκη, δε σε βοηθάει, γιατί δε χρωστάει καλό σε κανέναν». (Τραγούδι: και γράφ' τον κόσμο στα παλιά σου τα παπούτσια κι έλα κράτα με σφιχτά **καλό κανέναν δε χρωστά**)·

- δε χρωστάει να πει καλή κουβέντα για κανέναν, λ. κουβέντα·

- δε χρωστάει να πει καλό λόγο για κανέναν, βλ. λ. [λόγος](#)·

- δείχνω τον καλό μου εαυτό, βλ. λ. [εαυτός](#)·

- δεν ακούγομαι καλά, **α.** έχω κάποια κρυφή στενοχώρια, που όμως γίνεται αντιληπτή στους άλλους από τον τρόπο της ομιλίας μου: «όσο και να θέλει να προσποιηθεί τον χαρούμενο, εγώ που τον ξέρω χρόνια καταλαβαίνω πως δεν ακούγεται καλά». **β.** δε βρίσκομαι καλά στην υγεία μου: «πρέπει να πάω στο γιατρό, γιατί τον τελευταίο καιρό δεν ακούγομαι καλά»·

- δεν είδα καλό από κανέναν, όλοι μου συμπεριφέρθηκαν εχθρικά ή αδιάφορα, δεν είχα τη βοήθεια κανενός: «όταν μου 'τυχαν κάτι αναποδιές, δεν είδα καλό από κανέναν»·

- δεν είδα μια καλή μέρα, βλ. λ. [μέρα](#)·

- δεν είμαι καλά, είμαι άρρωστος: «έκανα δυο βδομάδες στο νοσοκομείο, γιατί δεν ήμουν καλά»·

- δεν είμαστε καλά! έκφραση απορίας, έκπληξης ή δυσφορίας για κάτι που μας λένε ή για κάτι που βλέπουμε: «έμαθα πως σκοτώθηκε ο τάδε. -Δεν είμαστε καλά, πριν μια ώρα ήμασταν μαζί! || δεν είμαστε καλά, πάλι σουρωμένος είσαι!». Πολλές φορές, για περισσότερη έμφαση, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το καθόλου. Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του·

- δεν είναι για καλό, λέγεται για κάτι που μπορεί να αποβεί σε βάρος μας, που προμηνύει κάτι κακό: «να ξέρεις πως αυτό το υπονοούμενο που πέταξε δεν είναι για καλό». (Λαϊκό τραγούδι: να 'χαμε τι να 'χαμε δυο αμπάρια να 'χαμε για να ρίχνουμε τ' αγόρια τ' άτιμα τα μεσοφόρια που **δεν είναι για καλό**. Τζουμ τριαλαρό)·

- δεν είναι δήθεν και καλά, βλ. λ. [δήθεν](#).
- δεν είναι καλά πράγματα αυτά, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- δεν είναι καλά στα γνωστικά του, βλ. λ. [γνωστικός](#).
- δεν είναι καλά στα λογικά του, βλ. λ. [λογικός](#).
- δεν είναι καλά στα μυαλά του, βλ. λ. [μυαλό](#).
- δεν είναι στα καλά του, δεν ελέγχει τη συμπεριφορά του, ενεργεί χωρίς σκέψη, παράλογα και, κατ' επέκταση, παραφρόνησε, τρελάθηκε: «μην κάνεις πολλά αστεία μαζί του, γιατί δεν είναι στα καλά του ο άνθρωπος!». Συυών. *δεν είναι στα γνωστικά του / δεν είναι στα λογικά του / δεν είναι στα μυαλά του / δεν είναι στα συγκαλά του / δεν είναι στα σωστά του*.
- δεν είσαι καλά! έκφραση απορίας ή έκπληξης για άτομο που μας ζητάει ή μας λέει παράλογα, παράδοξα πράγματα: «δεν είσαι καλά που θα σου δώσω τόσα λεφτά χωρίς απόδειξη! || δεν είσαι καλά που θα πας κολυμπώντας στο άλλο νησί!».
- δεν είσαι με τα καλά σου! βλ. φρ. *δεν είσαι καλά(!)*.
- δεν έρχονται καλά τα πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- δεν ήρθε για καλό, λέγεται για κάποιον που η παρουσία του σε ένα χώρο προμηνύει καβγά, φασαρία: «απ' τη στιγμή που έμαθε πως τον κατηγορήσες κι ήρθε στο μπαράκι που συχνάζεις, να ξέρεις πως δεν ήρθε για καλό».
- δεν κάνει καλό μεθύσι, βλ. λ. μεθύσι.
- δεν πάει καλά, **α.** (για πρόσωπα) πάσχει πνευματικά, έχει διανοητικό πρόβλημα: «μην τον συνερίζεσαι τον άνθρωπο, γιατί δεν πάει καλά». **β.** έχει οικονομικές δυσκολίες: «μη ζητάς απ' αυτόν δανεικά, γιατί τον τελευταίο καιρό δεν πάει καλά». **γ.** (για δουλειές, επιχειρήσεις) δεν αποδίδει: «έχει μια βιοτεχνία εσωρούχων, αλλά τον τελευταίο καιρό δεν πάει καλά και προβληματίζεται αν θα την κρατήσει». **δ.** (για μηχανήματα) παρουσιάζει προβλήματα ως προς τη λειτουργία του: «προχτές έβγαλα τ' αυτοκίνητο απ' το συνεργείο, αλλά πάλι δεν πάει καλά».
- δεν παίρνει με το καλό, αντιμετωπίζεται μόνο δυναμικά με λόγια ή με έργα: «πρέπει να του ρίξεις κανένα βρισίδι, γιατί δεν παίρνει με το καλό || πρέπει να τον τραβήξεις ένα χέρι ξύλο, γιατί δεν παίρνει με το καλό».
- δεν πάμε καλά, (γενικά) η κοινωνική, πολιτική ή οικονομική ζωή παρουσιάζει προβλήματα, δεν εξελίσσεται ομαλά, είναι δυσοίωγη ή εγκυμονεί κινδύνους: «τον τελευταίο καιρό μ' όλη αυτή την αναταραχή που υπάρχει στα εργατικά συνδικάτα, δεν πάμε καλά || απ' τη μέρα που ξέσπασε ο πόλεμος στην πρώην Γιουγκοσλαβία, δεν πάμε καλά». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. για περισσότερη έμφαση ακολουθεί το καθόλου.
- δεν πάνε καλά τα πράγματα, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- δεν πας καλά! έκφραση απορίας προς κάποιον που μας ζητάει απίθανα πράγματα: «δεν πας καλά που θα σου δανείσω δέκα εκατομμύρια, επειδή είσαι γνωστός του φίλου μου!». Συνήθως μετά το ρ. ακολουθεί το καθόλου και είναι φορές που η φρ. κλείνει με το μου φαίνεται.
- δεν πας καλά, **α.** δεν είναι η σωστή πορεία, η σωστή κατεύθυνση, δεν είναι ο σωστός δρόμος αυτός που ακολουθείς για να φτάσεις στον προορισμό σου: «δεν πας καλά απ' αυτόν το δρόμο για το Βαρδάρη». **β.** δεν είναι ο σωστός, ο ενδεδειγμένος τρόπος αυτός με τον οποίο ενεργείς για να φέρεις σε πέρας μια δουλειά ή μια υπόθεσή σου: «δεν πας καλά, αν θέλεις να πάρεις το δάνειο που σου χρειάζεται».
- δεν πατάς γερά, βλ. λ. γερός.

- *δεν πατάς καλά*, βλ. φρ. *δεν πατάς γερά*.
- *δεν περπατάς καλά*, *δεν ενεργείς*, *δε συμπεριφέρεσαι σωστά*, έντιμα: «απ' τη μέρα που έμπλεξες μ' αυτή την παλιοπαρέα, *δεν περπατάς καλά*». Συνών. *περπατάς στραβά*.
- *δεν τα πάμε καλά*, **α.** *δεν υπάρχει αρμονική σχέση μεταξύ μας*: «όπου να 'ναι θα χωρίσω με τη γυναίκα μου, γιατί *δεν τα πάμε καλά*». **β.** *έχουμε διαφορές, έχουμε προηγούμενα, δεν είμαστε μονοιασμένοι*: «αν έρθει κι ο τάδε, εγώ *δεν έρχομαι*, γιατί *δεν τα πάμε καλά*». Πολλές φορές, για περισσότερη έμφαση ακολουθεί το *καθόλου*.
- *δεν τα πάω καλά με...*, **α.** *δεν έχω καλή σχέση με κάποιον ή με κάτι*: «*δεν τα πάω καλά με τον τάδε*, γιατί είναι κουτσομπόλης || *δεν τα πάω καλά με το κάπνισμα* || *δεν τα πάω καλά με το ποτό*». **β.** *δε συνηθίζω κάτι*: «*δεν τα πάω καλά με τις εκδρομές*».
- *δεν τα 'χουμε καλά*, *έχουμε διαφορές, έχουμε προηγούμενα, δεν είμαστε μονοιασμένοι*: «*δεν τα 'χουμε καλά*, γι' αυτό και *δε μιλιόμαστε*».
- *δεν το βλέπω καλά*, (για αντικείμενα) *δε βρίσκεται τοποθετημένο σε σίγουρη θέση και υπάρχει φόβος να πάθει κάποια βλάβη*: «*δεν το βλέπω καλά το κάδρο*, όπως το κρέμασες στον τοίχο σε τόσο μικρό καρφάκι || *πάρε από δω το βάζο*, γιατί *δεν το βλέπω καλά*».
- *δεν το 'πιασα καλά!* *ειρωνική ή επιθετική έκφραση σε κάποιον που μας ζητάει κάτι παράλογο*: «θα μου δώσεις τ' αυτοκίνητό σου για να κάνω ένα ταξίδι στο εξωτερικό; -*δεν το 'πιασα καλά!*»· βλ. και φρ. **α.** *δεν το 'πιασα καλά*. **β.** *δεν το 'πιασα!* λ. *πάνω*.
- *δεν το 'πιασα καλά*, *δεν κατάλαβα καλά τι ακριβώς μου είπες*, *επανάλαβε αυτό που είπες*, γιατί *δεν το άκουσα* ή *δεν το κατάλαβα καλά*: «*πέρασε απ' το μπαράκι ο αδερφός σου και ρωτούσε για σένα*. -*δεν το 'πιασα καλά*»· βλ. και φρ. *δεν το 'πιασα καλά(!)*.
- *δεν το 'χω σε καλό*, *το θεωρώ κακό οiwνό*: «*δεν το 'χω σε καλό*, όταν βλέπω το πρωί μαύρη γάτα».
- *δεν τον βλέπω καλά*, *έχω την εντύπωση πως δεν είναι καλά στην υγεία του ή πως δεν είναι σε καλή οικονομική κατάσταση*: «*τον τελευταίο καιρό δεν τον βλέπω καλά*, γιατί όλο βήχει || *μην πας να του ζητήσεις δανεικά*, γιατί μετά τη ζημιά που έπαθε στο χρηματιστήριο *δεν τον βλέπω καλά*».
- *δεν υπάρχει δέντρο, όσο καλό κι αν είναι, που να μην έχει ρόζους*, βλ. λ. [δέντρο](#).
- *δίνω το καλό παράδειγμα*, βλ. λ. [παράδειγμα](#).
- *δουλεύω καλά*, *έχω ικανοποιητική πελατεία*, *είμαι ευχαριστημένος από την εμπορική κίνηση που κάνω στο μαγαζί μου*: «*δεν ξέρω οι άλλοι πώς δουλεύουν*, πάντως *εγώ δουλεύω καλά*».
- *ε καλάααα!* *έκφραση με την οποία επιβεβαιώνουμε κάποιον που μας ρωτάει, αν κατορθώσαμε να φέρουμε σε πέρας κάτι που επιδιώκαμε, και μάλιστα δηλώνει πως το κατορθώσαμε με μεγάλη ευκολία*: «*τι έγινε ρε με την τάδε, την έριξες*; -*Ε καλάααα!* || *τι έγινε με τη δουλειά που είχες αναλάβει, την τέλειωσες*; -*Ε καλάααα!*». Συνήθως παρατηρείται χαμόγελο επιτυχίας, που πολλές φορές συνοδεύεται από χειρονομία με το χέρι να κάνει αόριστους κύκλους στο ύψος του στήθους.
- *έγιναν όλα καλά κι άγια*, βλ. λ. [άγιος](#).
- *έγιναν όλα καλά κι όσια*, βλ. λ. [όσιος](#).
- *έγινε και κάτσε καλά* ή *έγινε το κάτσε καλά*, **α.** *δημιουργήθηκε πολύ ευχάριστη κατάσταση, επικράτησε εκρηκτικό κέφι*: «*μόλις άρχισαν να παίζουν τα μπουζούκια, έγινε και κάτσε καλά μέσα στο κέντρο*» **β.** *δημιουργήθηκε μεγάλη αναταραχή, μεγάλη φασαρία*: «*κάποια στιγμή πιάστηκαν οι δυο παρέες στα χέρια κι έγινε το κάτσε καλά*». **γ.** *παρατηρήθηκε έντονη αναστάτωση από μεγάλη κοσμοσυρροή*: «*μπροστά στα εκδοτήρια των*

εισιτηρίων, έγινε το κάτσε καλά απ' τον κόσμο για ένα εισιτήριο, γιατί σε λίγο άρχιζε το ματς». Για συνών. βλ. φρ. *έγινε της κακομοίρας*, λ. *κακομοίρης*.

- *εγώ να 'μαι καλά που...* ή *να 'μαι εγώ καλά που...* ή *να 'μαι καλά εγώ που...*, δηλώνει την άμεση συμμετοχή ή ενέργειά μας για την επίτευξη κάποιου σκοπού ή για την αποφυγή κάποιας ανεπιθύμητης κατάστασης σε βάρος του συνομιλητή μας ή σε βάρος κάποιου, σε μένα οφείλεται που...: «εγώ να 'μαι καλά που μίλησα στο διευθυντή, γιατί αλλιώς δε θα την έπαιρνε τη δουλειά || να 'μαι εγώ καλά που τον παρακάλεσα και απέσυρε τη μήνυση που είχε σε βάρος σου || να 'μαι καλά εγώ που σε βοήθησα, γιατί αλλιώς δε τη γλίτωνες τη φυλακή». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μωρέ*.

- *έδεσε για καλά* ή *έδεσε για τα καλά*, **α.** (για πρόσωπα) σταθεροποιήθηκε, τακτοποιήθηκε απόλυτα, ιδίως σε κάποια θέση εργασίας: «βολεύτηκε στην τράπεζα κι έδεσε για τα καλά». **β.** επισκέφτηκε κάποιον σε ένα χώρο και παρέμεινε πολύ περισσότερο από το επιτρεπτό όριο: «ήρθε στο γραφείο μου να πιει έναν καφέ κι έδεσε για καλά». **γ.** εγκαταστάθηκε μόνιμα σε ένα τόπο: «ήρθε στη Θεσσαλονίκη για δουλειές, και επειδή του άρεσε η πόλη, έδεσε για καλά». **δ.** (για δουλειές ή υποθέσεις) ύστερα από τις κατάλληλες ενέργειες σταθεροποιήθηκε με επιτυχία, πέτυχε απόλυτα: «μετά το δάνειο που πήρα η δουλειά έδεσε για τα καλά».

- *εδώ οι καλές οι πίπες!* βλ. λ. *πίπα*.

- *εδώ το καλό κουλούρι!* βλ. λ. *κουλούρι*.

- *εδώ το καλό το γάλα!* βλ. λ. *γάλα*.

- *εδώ το καλό το πράμα!* βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).

- *είδα καλό (από κάποιον)*, μου συμπεριφέρθηκε κάποιος με ενδιαφέρον, με αγάπη, με βοήθησε: «στις αναποδιές που μου 'τυχαν, μόνο απ' τον τάδε είδα καλό».

- *είδες καλά; έλεγξες προσεκτικά(;):* «είδες καλά αν τα κλειδιά είναι στο γραφείο μου; || είδες καλά αν κλείδωσα την πόρτα;».

- *είμαι απ' τους καλούς* ή *είμαι με τους καλούς*, είμαι άνθρωπος του νόμου, είμαι αστυνομικός: «πάψε να φοβάσαι, γιατί είμαι απ' τους καλούς». Πέρασε σε κοινή χρήση από τα αστυνομικά έργα.

- *είμαι καλά, έχω καλή υγεία, είμαι υγιής:* «πριν από καιρό είχα κάτι προβλήματα με την καρδιά μου, αλλά τώρα είμαι καλά». (Λαϊκό τραγούδι: **είμαι καλά, καρδιά μου. Μη μου ανησυχείς. Εγώ, δεν πέφτω χάμου για να με λυπηθείς**).

- *είμαι με τα καλά μου*, είμαι ντυμένος με την επίσημη ενδυμασία μου, με τα επίσημα ρούχα μου: «δεν μπορώ να φορτωθώ αυτό το βρομοτσούβαλο, γιατί βλέπεις πως είμαι με τα καλά μου». βλ. και φρ. *είμαι στα καλά μου*.

- *είμαι σε καλή κατάσταση*, βλ. λ. [κατάσταση](#).

- *είμαι σε καλή μέρα*, βλ. λ. [μέρα](#).

- *είμαι στα καλά μου*, βρίσκομαι σε καλή διανοητική κατάσταση, σκέφτομαι λογικά: «μα και βέβαια είμαι στα καλά μου που θέλω πίσω τα λεφτά που σου δάνεισα». βλ. και φρ. *είμαι στις καλές μου*.

- *είμαι στις καλές μου*, είμαι σε καλή ψυχολογική κατάσταση, είμαι ευδιάθετος, έχω κέφια: «έχουν καταλάβει πως, όταν είμαι στις καλές μου, δεν μπορώ ν' αρνηθώ τίποτα, κι έρχονται και μου ζητούν τα πιο απίθανα πράγματα».

- *είναι άνθρωπος καλής πίστης*, βλ. λ. [πίστη](#).

- *είναι από καλή οικογένεια*, βλ. λ. [οικογένεια](#).

- είναι από καλό σπίτι, βλ. λ. σπίτι·
- είναι καλή η κατάσταση, βλ. λ. [κατάσταση](#)·
- είναι καλή η κατάστασή του, βλ. λ. [κατάσταση](#)·
- είναι καλή (η) μέρα, βλ. λ. [μέρα](#)·
- είναι καλή καρδιά, βλ. λ. [καρδιά](#)·
- είναι καλή πένα, βλ. λ. πένα·
- είναι καλή ψυχή, βλ. λ. [ψυχή](#)·
- είναι καλής καρδιάς άνθρωπος, βλ. λ. [καρδιά](#)·
- είναι καλής οικογενείας, βλ. λ. [οικογένεια](#)·
- είναι καλό μυαλό, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- είναι καλό χέρι, βλ. λ. [χέρι](#)·
- είναι καλό ψαλίδι, βλ. λ. [ψαλίδι](#)·
- είναι καλός μέχρι βλακείας, βλ. λ. [βλακεία](#)·
- είναι μέσ' στην καλή χαρά, βλ. λ. χαρά·
- είναι σε καλά χέρια, βλ. λ. [χέρι](#)·
- είναι σε καλή κατάσταση, (για αντικείμενα ή μηχανήματα) βλ. λ. [κατάσταση](#)·
- είπαν καλά λόγια (κάποιοι για κάποιον), βλ. λ. [λόγος](#)·
- είπε πάλι τον καλό του το λόγο! βλ. λ. [λόγος](#)·
- είπε πάλι τον καλό του το λόγο, βλ. λ. [λόγος](#)·
- είσαι καλά ή να βάλω τις φωνές! βλ. λ. [φωνή](#)·
- είσαι με τα καλά σου! ή είσαι στα καλά σου! έκφραση αμφισβήτησης για την καλή ψυχολογική ή για την ορθή διανοητική κατάσταση του ατόμου στο οποίο απευθύνεται: «είσαι στα καλά σου, που θέλεις να κάνεις το γύρο του κόσμου με τα πόδια!» βλ. και φρ. τι λες άνθρωπέ μου; λ. άνθρωπος·
- είχε καλή γέννα, βλ. λ. γέννα·
- είχε καλό τέλος, βλ. λ. [τέλος](#)
- έκανε την καλή του, πλούτισε νόμιμα ή παράνομα: «δούλεψε σκληρά στην ξενιτιά, ώσπου έκανε την καλή του και γύρισε στο χωριό του || μπλέχτηκε στην εισαγωγή κάποιων λαθραίων τσιγάρων, έκανε την καλή του κι αποσύρθηκε» βλ. και φρ. έπιασε την καλή·
- έλα στα καλά σου, προτρεπτική ή παρακλητική έκφραση σε κάποιον να συμπεριφερθεί σωστά, λογικά, να λογικευτεί, να συνέλθει: «έλα στα καλά σου, που θέλεις χωρίς δραχμή να μου αρχίσεις επιχειρήσεις». Συνών. έλα στα γνωστικά σου / έλα στα λογικά σου / έλα στα μυαλά σου / έλα στα συγκαλά σου / έλα στα σωστά σου /

έλα στη ρότα σου·

- έμαθε καλά το ποίημα, βλ. λ. [ποίηση](#)·

- έξω φτώχεια και καλή καρδιά! βλ. λ. [φτώχεια](#)·

- έπιασε τα καλά (του τάδε), βλ. συνηθέστ. άρχισε τα καλά (του τάδε)·

- έπιασε την καλή, πλούτισε από παράνομη ιδίως δραστηριότητα: «έμπλεξε με διάφορες σκοτεινές δουλειές της νύχτας κι έπιασε την καλή»· βλ. και φρ. έκανε την καλή του·

- έφυγε μια και καλή, έφυγε για πάντα από έναν τόπο: «παντρεύτηκε στο εξωτερικό κι έφυγε μια και καλή απ' την Ελλάδα»·

- έχει έναν καλό λόγο για τον καθένα, βλ. λ. [λόγος](#)·

- έχει και τα καλά του, δεν έχει μόνο ελαττώματα αλλά έχει και προτερήματα: «δεν μπορούμε να τον απορρίψουμε εντελώς αυτόν τον άνθρωπο, γιατί έχει και τα καλά του»·

- έχει και την καλή πλευρά του ή έχει και τις καλές πλευρές του ή έχει και την καλή του πλευρά ή έχει και τις καλές του πλευρές, βλ. λ. πλευρά·

- έχει καλή γλώσσα, βλ. λ. [γλώσσα](#)·

- έχει καλή δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- έχει καλή καρδιά, βλ. λ. [καρδιά](#)·

- έχει καλή μάσα ή έχει καλές μάσες, βλ. λ. μάσα·

- έχει καλή μύτη, βλ. λ. μύτη·

- έχει καλή πένα, βλ. λ. πένα·

- έχει καλή φήμη, βλ. λ. [φήμη](#)·

- έχει καλή ψυχή, βλ. λ. [ψυχή](#)·

- έχει καλό αφτί, βλ. λ. αφτί·

- έχει καλό κύκλο, βλ. λ. κύκλος·

- έχει καλό μάτι, βλ. λ. [μάτι](#)·

- έχει καλό μυαλό, βλ. λ. [μυαλό](#)·

- έχει καλό όνομα, βλ. λ. [όνομα](#)·

- έχει καλό πόδι, (για ποδοσφαιριστές) βλ. λ. [πόδι](#)·

- έχει καλό σημάδι, βλ. λ. σημάδι·

- έχει καλό στόμα, βλ. λ. στόμα·

- έχει καλούς τρόπους, βλ. λ. [τρόπος](#)·

- έχει όλα τα καλά του, έχει αφθονία υλικών αγαθών, ευημερεί: «από μικρό παιδί έχει όλα τα καλά του, γιατί κατάγεται από πλούσια οικογένεια». (Τραγούδι: ο κυρ Μέντιος με την γκριζα την ουρά δε συνήθιζε καπίστρι να φορά, **είχε όλα τα καλά του** και τα γαϊδουράγκαθά του, τα ξινά και πονηρά).

- έχει όλα τα καλά του Θεού, βλ. λ. [Θεός](#).

- έχει όλα τα καλά του κόσμου, βλ. λ. [κόσμος](#).

- έχει τα καλά του, έχει και τα κακά του, το άτομο, η κατάσταση ή το πράγμα για το οποίο γίνεται λόγος, έχει και τις θετικές και τις αρνητικές του πλευρές: «αυτός ο άνθρωπος έχει τα καλά του, έχει και τα κακά του, γιατί, όταν είναι στα κέφια του δε χαλάει σε κανέναν χατίρι, όταν όμως έχει στα νεύρα του, δε δίνει τ' αγγέλου του νερό || αυτή η λιτότητα έχει τα καλά της, έχει και τα κακά της, γιατί, ενώ περνάμε τώρα δύσκολα, θα 'ρθει καιρός που θα τρώμε με χρυσά κουτάλια || είναι σπουδαίο αυτοκίνητο, δε λέω, αλλά έχει τα καλά του, έχει και τα κακά του, γιατί μπορείς να ταξιδεύεις άνετα και με ασφάλεια, αλλά από βενζίνη καίει όσο τρία αυτοκίνητα μαζί».

- έχει τα καλά (του τάδε), βρίσκεται στην ίδια δυσάρεστη κατάσταση με τον τάδε ή πάσχει από την ίδια αρρώστια που πάσχει και ο τάδε: «τι έχει ο Θανάσης κι είναι στενοχωρημένος; Έχει τα καλά του Πέτρου, γιατί, απ' ό,τι φαίνεται, θα χωρίσει κι αυτός με τη γυναίκα του || τι έχει ο Θανάσης και τρέχει όλο στους γιατρούς; Έχει τα καλά του Πέτρου, γιατί και σ' αυτόν παρουσιάστηκε σοβαρό πρόβλημα στην καρδιά».

- έχει τα καλά του κόσμου ή έχει του κόσμου τα καλά, βλ. λ. [κόσμος](#).

- έχει την έξωθεν καλή μαρτυρία, βλ. λ. [μαρτυρία](#).

- έχει τις καλές και τις κακές του στιγμές ή έχει τις καλές και τις κακές στιγμές του, βλ. λ. [στιγμή](#).

- έχει το καλό ότι..., το άτομο, η κατάσταση ή το πράγμα για το οποίο γίνεται λόγος, έχει το προτέρημα, το πλεονέκτημα ότι..., που απαλύνει κάποιο ελάττωμα που αναφέραμε: «μπορεί να πίνει, αλλά έχει το καλό ότι, όταν πίνει, δεν οδηγεί || μπορεί να περνάμε περίοδο λιτότητας, αλλά αυτή η λιτότητα έχει το καλό ότι θα φέρει την ευημερία || μπορεί να είναι μεγάλο αυτοκίνητο, αλλά έχει το καλό ότι δεν καίει πολύ».

- εχθρός του καλού είναι το καλύτερο, βλ. λ. εχθρός.

- έχω καλές βάσεις, βλ. λ. [βάση](#).

- έχω καλή διάθεση ή έχω καλές διαθέσεις, βλ. λ. [διάθεση](#).

- έχω καλή πρόθεση ή έχω καλές προθέσεις, βλ. λ. [πρόθεση](#).

- έχω καλό σεφτέ, βλ. λ. [σεφτές](#).

- έχω όλη την καλή διάθεση, βλ. λ. [διάθεση](#).

- έχω όλη την καλή πρόθεση, βλ. λ. [πρόθεση](#).

- έχω τις καλές μου, βλ. φρ. είμαι στις καλές μου.

- ζω καλά, ζω χωρίς στερήσεις, καλοζώ: «απ' τη μέρα που μου 'πεσε το λαχείο, ζω καλά».

- η καλή γλώσσα βγάζει το φίδι απ' την τρύπα, βλ. λ. [γλώσσα](#).

- η καλή δουλειά αργεί να γίνει, βλ. λ. [δουλειά](#).

- η καλή κοινωνία, βλ. λ. [κοινωνία](#).

- η καλή μέρα απ' το πρωί φαίνεται, βλ. λ. [μέρα](#).
- η καλή μεριά, (για υφάσματα), βλ. λ. [μεριά](#).
- η καλή νοικοκυρά είναι δούλα και κυρά, βλ. λ. [νοικοκύρης](#).
- η καλή σου! αναφέρεται μειωτικά για κάποια που ούτε καν θέλουμε να αναφέρουμε το όνομά της: «ήρθε η καλή σου απρόσκλητη και μας έκανε άνω κάτω!».
- η μοίρα μου τον άντρα μου, καλό να μου τον εύρει, βλ. λ. [άντρας](#).
- η νύχτα δε βγάζει σε καλό, βλ. λ. νύχτα.
- η παλιά καλή εποχή! βλ. λ. εποχή.
- η ώρα η καλή! βλ. λ. [ώρα](#).
- ήρθα με καλή διάθεση ή ήρθα με καλές διαθέσεις, βλ. λ. [διάθεση](#).
- ήρθα με καλή πρόθεση ή ήρθα με καλές προθέσεις, βλ. λ. [πρόθεση](#).
- ήρθε μια και καλή, εγκαταστάθηκε μόνιμα σε έναν τόπο: «του άρεσε τόσο πολύ η Θεσσαλονίκη, που ήρθε μια και καλή».
- θα γίνει και κάτσε καλά ή θα γίνει το κάτσε καλά, **α.** προειδοποιητική ή απειλητική έκφραση σε κάποιον ότι θα ενεργήσουμε πολύ σκληρά σε βάρος του αν συμπεριφερθεί με τρόπο που δε μας είναι αρεστός ή επιθυμητός: «αν εξακολουθήσεις να κάνεις φασαρία, θα γίνει το κάτσε καλά». **β.** θα δημιουργηθεί πολύ ευχάριστη κατάσταση, θα επικρατήσει εκρηκτικό κέφι: «πάμε στο γάμο του τάδε, γιατί απ' ό,τι λένε θα γίνει και κάτσε καλά». Για συνών. βλ. φρ. *θα γίνει της κακομοίρας*, λ. κακομοίρης.
- θα κάνω καλά εγώ, θα αναλάβω προσωπικά το θέμα για το οποίο γίνεται λόγος, θα αναλάβω, θα επωμισθώ την ευθύνη: «όσο για τα λεφτά που πρέπει να δοθούν, μη στενοχωριέσαι, γιατί θα κάνω καλά εγώ || αν φέρει αντιρρήσεις ο διευθυντής, θα κάνω καλά εγώ».
- θα σε κάνω καλά, απειλητική έκφραση σε κάποιον με την έννοια του ξυλοδαρμού: «μόλις γυρίσουμε στο σπίτι, παλιόπαιδο, θα σε κάνω καλά».
- θα τον κάνω καλά εγώ, **α.** θα αναλάβω προσωπικά το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος: «εσύ κοίτα να καταφέρεις τον δείνα· τον τάδε θα τον κάνω καλά εγώ». **β.** θα αναλάβω προσωπικά την τιμωρία του ατόμου για το οποίο γίνεται λόγος: «αν φοβάσαι να τα βάλεις μαζί του, άσ' του, γιατί θα τον κάνω καλά εγώ».
- θα φας καλά! **α.** ειρωνική έκφραση σε άτομο που έχει την εντύπωση πως μπορεί να πετύχει κάτι, πως μπορεί να κερδίσει κάτι, ιδίως πως μπορεί να συνάψει ερωτικές σχέσεις με κάποια γυναίκα: «πήγαινε να της κάνεις πρόταση να τα φτιάξεις μαζί της και θα φας καλά!». **β.** (απειλητικά) θα σε διορθώσω, θα σε τιμωρήσω σκληρά, ιδίως με ξυλοδαρμό: «γύρνα το βράδυ στο σπίτι και θα φας καλά!».
- θέλω το καλό του, ενδιαφέρομαι για την πρόοδό του, για την προκοπή του: «είναι πολύ καλό παιδί, γι' αυτό θέλω το καλό του».
- κάθε ακαμάτρα και τρελή έχει την τύχη την καλή, βλ. λ. [ακαμάτης](#).
- κάθε εμπόδιο για καλό ή κάθε εμπόδιο σε καλό, βλ. λ. [εμπόδιο](#).
- κάθεται καλά; έκφραση με την οποία προετοιμάζουμε ψυχολογικά κάποιον, στον οποίο πρόκειται να ανακοινώσουμε κάτι το συνταρακτικό. Η προειδοποίηση αυτή γίνεται τροποντινά για να μην πέσει κάτω από την

έκπληξη που θα νιώσει· βλ. και φρ. *κρατιέσαι καλά(;)·*

- *κάθεσαι καλά στην καρέκλα σου; βλ. λ. καρέκλα·*

- *κάθισε καλά, βλ. φρ. κάτσε καλά·*

- *κάθομαι καλά, δεν κάνω αταξίες, είμαι φρόνιμος: «όποιος δεν κάθεται καλά, θα τρώει ξύλο»· βλ. και φρ. κάτσε καλά·*

- *κάθομαι καλά κι άγια, βλ. λ. [άγιος](#)·*

- *και ζήσανε αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα, βλ. λ. ζω·*

- *και καλά, α. δήθεν, τάχα: «τα πάντα βρίσκονταν σε διάλυση και προσπαθούσε να με πείσει ότι και καλά δεν υπήρχε πρόβλημα». β. δηλώνει απαξίωση, άρνηση ή δυσφορία για κάτι το οποίο θεωρούν πως είναι η μόνη επιδίωξή μας: «ναι μωρέ, νομίζεις και καλά πως δεν μπορώ να κάνω χωρίς εσένα». (Λαϊκό τραγούδι: *δε θέλω πλούτη και καλά μ' αρέσει η φτώχεια κι η εργατιά κι αν παντρευτώ με τον καιρό θέλω εργάτη για να βρω*)·*

- *και καλά μουνιά στους πούτσους μας! ή και καλό μουνί στον πούτσο μας! βλ. λ. μουνί·*

- *και κάτσε καλά! α. έκφραση υπερβολής για κάτι καλό που συνέβη: «στην εκδρομή περάσαμε και κάτσε καλά!», δηλ. περάσαμε πάρα πολύ όμορφα, πάρα πολύ ευχάριστα. β. έκφραση υπερβολής για κάτι κακό που συνέβη: «περάσαμε μια ταλαιπωρία και κάτσε καλά!», δηλ. καταταλαιπωρηθήκαμε. Συνών. και *γαμώ!**

- *και τα καλά δεχόμενα και τα κακά δεχόμενα, βλ. λ. [δεχόμενα](#)·*

- *καλά... (ακολουθεί χρονικός προσδιορισμός), έκφραση με την οποία θέλουμε να δηλώσουμε πως αυτό που συμβαίνει, αυτό με το οποίο είμαστε καταπιασμένοι, θα παραταθεί μέχρι το χρόνο που αναφερόμαστε: «αν συνεχίσουμε να δουλεύουμε έτσι, καλά Χριστούγεννα θα τελειώσουμε τη δουλειά»· βλ. και φρ. *καλές... και καλό(...)*·*

- *καλά αποτελέσματα! βλ. λ. αποτέλεσμα·*

- *καλά γεράματα! βλ. λ. [γεράματα](#)·*

- *καλά δεξίματα! βλ. λ. δέξιμο·*

- *καλά θα κάνεις να..., α. πρέπει, επιβάλλεται να...: «καλά θα κάνεις να προσέχεις αυτόν που κάνεις παρέα, γιατί δεν είναι καλός άνθρωπος || καλά θα κάνεις να πας να χαιρετήσεις το νέο διευθυντή, γιατί έτσι είναι το πρόπευ». β. λέγεται και υπό τύπον απειλής: «καλά θα κάνεις να πάψεις να ενοχλείς την κόρη μου»·*

- *καλά και..., βλ. φρ. καλά που(...)*·

- *καλά και άγια, βλ. λ. [άγιος](#)·*

- *καλά και περικάλα, βλ. φρ. καλά κι ολόκαλα·*

- *καλά και όσια, βλ. λ. [όσιος](#)·*

- *καλά και σώνει, βλ. φρ. σώνει και καλά. (Λαϊκό τραγούδι: *τι θες τα σούρτα φέρτα μπρος στο σπίτι της, **καλά και σώνει** πας να μπεις στη μύτη της*)·*

- *καλά! καλά! έκφραση αμφισβήτησης ή ειρωνείας στα λεγόμενα κάποιου: «το πρωί έπινα καφέ με τον τάδε υπουργό. -Καλά! καλά!». Πολλές φορές, συνοδεύεται από χειρονομία αδιαφορίας ή από χειρονομία που με αλλεπάλληλο κούνημα της παλάμης μας προς το μέρος του συνομιλητή μας του επιβάλλουμε να πάψει να μιλάει*

άλλο·

- *καλά καλά*, εντελώς, **α.** τελείως: «θέλω να τελειώσεις πρώτα καλά καλά τη δουλειά σου, κι ύστερα έλα να κουβεντιάσουμε || έφαγε καλά καλά στο σπίτι κι ύστερα ξεκίνησε για τη νυχτερινή διασκέδασή του». **β.** πριν ακόμη: «ακόμη δεν έμαθε καλά καλά τι πάει να πει ζωή και θέλει παντρεία». **γ.** πάρα πολύ καλά: «πέρασες καλά στο πάρτι; -Καλά καλά»·

- *καλά καλά δεν...*, έκφραση με την οποία δηλώνουμε πως, μόλις κάναμε ή έγινε κάτι, επακολούθησε και κάτι άλλο: «καλά καλά δεν μπήκα το πρωί στο γραφείο μου κι ήρθε ο τάδε να μου ζητήσει δανεικά || καλά καλά δεν ήρθε απ' το εξωτερικό κι αναγκάστηκε να φύγει αμέσως»·

- *καλά κάνω*, **α.** έκφραση βεβαιότητας για την ορθότητα των ενεργειών μου στην ερώτηση απορίας κάποιου τι *κάνεις*; (με την έννοια, γιατί ενεργείς με αυτόν τον τρόπο;) ή έκφραση αδιαφορίας στην ίδια ερώτηση, με την έννοια να μη σε ενδιαφέρει πώς ενεργώ: «μα τι κάνεις, δε γίνεται έτσι η δουλειά. -Καλά κάνω || έτσι όπως χειρίζεσαι το θέμα θ' αποτύχεις. -Καλά κάνω». **β.** έκφραση αδιαφορίας για τον κακό χαρακτηρισμό που μας απευθύνει κάποιος: «είσαι μεγάλος τζαναμπέτης. -Καλά κάνω || είσαι μεγάλος απατεώνας. -Καλά κάνω || είσαι μεγάλο κορόιδο. -Καλά κάνω»·

- *καλά κέρδη!* βλ. λ. [κέρδος](#)·

- *καλά κι ολόκαλα*, πάρα πολύ καλά. Συνήθως δίνεται ως απάντηση σε κάποιον που μας ρωτάει αν είμαστε καλά στην υγεία μας ή αν πηγαίνουν καλά οι δουλειές μας·

- *καλά κρασιά!* βλ. λ. *κρασί*·

- *καλά λέει!* βλ. λ. [λέω](#)·

- *καλά λέει ή καλά τα λέει*, βλ. λ. [λέω](#)·

- *καλά μας τα λες!* με τα λόγια φαίνεται εύκολο να πραγματοποιηθεί αυτό που κουβεντιάζουμε, αλλά σίγουρα στην πράξη είναι διαφορετικά: «καλά μας τα λες! Αλλά χωρίς λεφτά σε πληροφορώ πως δεν μπορείς να κάνεις τίποτα!»·

- *καλά μυαλά!* βλ. λ. [μυαλό](#)·

- *καλά 'ν' τα φαρδομάνικα, μα τα φορούν οι δεσποτάδες*, βλ. λ. [φαρδομάνικο](#)·

- *καλά να πάθει!* ή *καλά να τα πάθει!* έκφραση ικανοποίησης με χαιρέκακη ή εκδικητική διάθεση για άτομο που απέτυχε σε κάποια προσπάθειά του ή που έπαθε κάτι κακό: «το 'μαθες που ο τάδε τράκαρε με τ' αυτοκίνητό του; -Καλά να πάθει, γιατί δε μου το 'δωσε τότε που του το ζήτησα! || το 'μαθες πως ο τάδε βάρεσε κανόνι; -Καλά να πάθει, γιατί, όταν του ζήτησα κάποτε να με βοηθήσει, μου 'κλεισε την πόρτα κατάμουτρα». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *ωχ* που δηλώνει την ικανοποίηση και συνοδεύεται από κίνηση, με την οποία η παλάμη σέρνεται ελαφρά στο στήθος από το λαιμό προς την κοιλιά ή συνοδεύεται από κίνηση, με την οποία ο αντίχειρας, ο δείκτης και το μεγάλο δάχτυλο ενωμένα στις άκρες τους κινούνται μπροστά στο στήθος από πάνω προς τα κάτω. Αρκετές φορές, παράλληλα με την κίνηση ακούγεται και ο ήχος ελαφριού φιλιού·

- *καλά να πάθω ή καλά να τα πάθω*, από τη στιγμή που δεν άκουσα κάποιον ή κάποιους που με συμβούλευαν να μην ασχοληθώ με κάποια συγκεκριμένη υπόθεση ή εργασία, τώρα που απέτυχα, ας υποστώ τις συνέπειες. (Λαϊκό τραγούδι: **καλά να πάθω, για να δω τώρα ποιος μ' αγαπάει και ποιος στα μπατιρήματα την πόρτα μου χτυπάει**)·

- *καλά να 'σαι!* **α.** έκφραση με την οποία επιβεβαιώνει κάποιος τα λόγια του συνομιλητή του, που έχουν αρνητική σημασία για κάποιον ή για κάτι, σίγουρα: «αυτός, με τις παλιοπαρέες που έμπλεξε, σίγουρα μια μέρα θα καταλήξει στη φυλακή. -Καλά να 'σαι! || είναι τόσο σαπιοκάραβο που όπου να 'ναι θα βουλιάξει. -Καλά να 'σαι!». **β.** χωρίς καμιά αμφιβολία, με πλήρη βεβαιότητα: «είσαι σίγουρος πως θα 'ρθει στην ώρα του; -Καλά να 'σαι,

γιατί του είπα πως θα 'ναι κι η τάδε που τη γουστάρει». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *ω* παρατεταμένο. Συνών. *όπως σε βλέπω και με βλέπεις*.

- *καλά νιάτα, κακά γεράματα*, βλ. λ. [γεράματα](#).

- *καλά ντε!* έκφραση δυσφορίας σε κάποιον που απαιτεί πειστικά να κάνουμε κάτι: «στο 'πα χίλιες φορές πως μέχρι το βράδυ θέλω να τελειώσεις τη δουλειά. -Καλά ντε!». Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το *μη βαράς* ή *τι βαράς* ή με το *μη σπρώχνεις* ή *τι σπρώχνεις*.

- *καλά ξεμπερδέματα!* βλ. λ. [ξεμπέρδεμα](#).

- *καλά ξετελέματα* βλ. λ. [ξετέλεμα](#).

- *καλά ξυπνητούρια!* βλ. λ. [ξυπνητούρια](#).

- *καλά πάμε!* απογοητευτική διαπίστωση για την πορεία κάποιας εργασίας, διαδικασίας ή υπόθεσης, που δεν εξελίσσεται καθόλου ικανοποιητικά: «μας ακύρωσαν όλες τις παραγγελίες. -Καλά πάμε! || η τράπεζα απέρριψε το δάνειο που ζητήσαμε. -Καλά πάμε!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μάλιστα* ή το *ωραία*.

- *καλά, ποιος είσαι, ο γιος του γαμάω!* βλ. λ. [γιος](#).

- *καλά, ποιος είσαι, ο γιος του πάρ' τα όλα!* βλ. λ. [γιος](#).

- *καλά, ποιος είσαι, ο γκραν πάπας!* βλ. λ. [πάπας](#).

- *καλά που...*, *ευτυχώς που...*: «είχα μείνει χωρίς λεφτά και καλά που 'ρθε ο τάδε και γλίτωσα το ρεζίλημα».

- *καλά που το μυρίστηκα*, *ευτυχώς που το προαισθάνθηκα*, *που το πρόβλεψα*, *που το υποπτεύθηκα*, ιδίως κάτι κακό: «καλά που το μυρίστηκα πως θα γινόταν φασαρία και την κοπάνησα». (Λαϊκό τραγούδι: **καλά που** την ανθίστηκα τη μόρτικια τη φτιάξη και το μπεγλέρι στο τσαρδί το είχα μουζουριάσει).

- *καλά σαράντα!* βλ. λ. [σαράντα](#).

- *καλά σημάδια* ή *καλό σημάδι*, βλ. λ. [σημάδι](#).

- *καλά στερνά!* βλ. λ. [στερνό](#).

- *καλά στέφανα!* βλ. λ. [στέφανο](#).

- *καλά στεφανώματα!* βλ. λ. [στεφανώματα](#).

- *καλά τέλη!* βλ. λ. [τέλος](#).

- *καλά του 'κανες!* έκφραση ικανοποίησης για τη δίκαιη τιμωρία ατόμου από κάποιον: «αφού ενοχλούσε όλον τον κόσμο, καλά του 'κανες και τον πλάκωσες στο ξύλο!». Συνήθως μετά τη φρ. ακούγονται διάφοροι χαρακτηρισμοί όπως *του αλήτη*, *του παλιάνθρωπου* (κ.ά.).

- *καλά τώρα!* έκφραση αμφισβήτησης στα λεγόμενα κάποιου: «η κόρη του τάδε παντρεύεται τον τάδε εργοστασιάρχη. -Καλά τώρα, αυτή είναι κακάσχημη! || ο τάδε μου είπε πως θα χτίσει μια βίλα στη Χαλκιδική. -Καλά τώρα, αυτός με τα λόγια χτίζει ανώγια και κατώγια!».

- *καλά Χριστούγεννα!* ειρωνική έκφραση σε κάποιον που, επιτέλους, μετά από καιρό αποφάσισε να ενδιαφερθεί για κάτι, που ή έχει ήδη τελειώσει ή έχει προχωρήσει αρκετά από κάποιον άλλον: «τι γίνεται με κείνη τη δουλειά, θα μου τη δώσετε; -Καλά Χριστούγεννα!». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *τώρα* ή το *τώρα που ξύπνησες*.

- *καλέ άντε(ς)!* **α.** ειρωνική άρνηση σε κάποιον που μας ζητάει κάτι: «αν μου δώσεις εκατό χιλιάδες σήμερα, σε μια βδομάδα θα σου επιστρέψω διακόσιες. -Καλέ άντες!». **β.** ειρωνικό πείραγμα σε πούστη, που βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας. Συνήθως συνοδεύεται από τίναγμα του κεφαλιού προς τα πίσω και πλάγια, με την παλάμη του ενός χεριού να κάνει μια περιστροφική κίνηση μπροστά στο πρόσωπο και την παλάμη του άλλου χεριού να ακουμπάει διπλωμένη πλάγια στη μέση, τρόπος με τον οποίο μιμούνται οι πούστηδες τις γυναίκες, ή συνοδεύεται από ένα ξεφώνημα που και αυτό μιμείται τη γυναίκα·

- *καλέ, αφού δε φουσάει, γιατί κουνιέσαι;* βλ. λ. *κουνιέμαι*·

- *καλέ μου άνθρωπε!* βλ. λ. *άνθρωπος*·

- *καλέ σώπα!* βλ. λ. *σώπα*·

- *καλέ τι μας λες! ή καλέ τι μας λέτε!* βλ. λ. *λέω*·

- *καλές...* (*ακολουθεί χρονική ένδειξη, ώρα*), έκφραση με την οποία θέλουμε να δηλώσουμε ότι αυτό που συμβαίνει θα διαρκέσει, θα παραταθεί αρκετή ακόμη ώρα: «έτσι όπως δουλεύουμε, καλές εφτά θα τελειώσουμε || με την καθυστέρηση που είχαμε, καλές δέκα θα φτάσουμε στη Θεσσαλονίκη»· βλ. και φρ. *καλά...* και *καλό(...)*·

- *καλές γιορτές!* βλ. λ. *γιορτή*·

- *καλές διακοπές!* βλ. λ. *διακοπή*·

- *καλές τέχνες,* βλ. λ. *τέχνη*·

- *καλή...* (*ακολουθεί χρονικός καθορισμός*), έκφραση με την οποία θέλουμε να δηλώσουμε πως αυτό που συμβαίνει, αυτό με το οποίο είμαστε καταπιασμένοι, θα παραταθεί μέχρι το χρόνο που αναφερόμαστε: «αν συνεχίσουμε να δουλεύουμε με τόσο αργό ρυθμό, καλή Πρωτοχρονιά θα παραδώσουμε τη δουλειά»·

- *καλή ανάπαυση!* βλ. λ. *ανάπαυση*·

- *καλή Ανάσταση!* βλ. λ. *Ανάσταση*·

- *καλή ανάρρωση!* βλ. λ. *ανάρρωση*·

- *καλή αντάμωση!* ή *καλές αντάμωσες!* βλ. λ. *αντάμωση*·

- *καλή αρχή!* βλ. λ. *αρχή*·

- *καλή αρχή και καλό τέλος!* βλ. λ. *αρχή*·

- *καλή αυριανή!* (*ενν. ημέρα*), βλ. λ. *αυριανός*·

- *καλή βδομάδα!* βλ. λ. *βδομάδα*·

- *καλή διαμονή!* βλ. λ. *διαμονή*·

- *καλή διασκέδαση!* βλ. λ. *διασκέδαση*·

- *καλή δουλειά!* ή *καλές δουλειές!* βλ. λ. *δουλειά*·

- *καλή δουλειά βρήκαμε!* βλ. λ. *δουλειά*·

- *καλή δουλειά κι αυτή!* βλ. λ. *δουλειά*·

- καλή εξήγηση, (στη γλώσσα των ναρκωτικών), βλ. λ. εξήγηση·
- καλή επιτυχία! βλ. λ. επιτυχία·
- καλή ευκολία! βλ. λ. ευκολία·
- καλή ζαριά, βλ. λ. [ζαριά](#)·
- καλή ζωή, κακιά διαθήκη, βλ. λ. ζωή·
- καλή ησυχία! βλ. λ. ησυχία·
- καλή καρδιά! βλ. λ. [καρδιά](#)·
- καλή καρδιά και λίγη γνώση, βλ. λ. [καρδιά](#)·
- καλή κοινωνία! βλ. λ. [κοινωνία](#)·
- καλή κυρία! βλ. λ. κυρία·
- καλή λευτεριά! βλ. λ. λευτεριά·
- καλή μοίρα! βλ. λ. μοίρα·
- καλή όρεξη! βλ. λ. όρεξη·
- καλή παρηγοριά! βλ. λ. παρηγοριά·
- καλή πάστα, βλ. λ. πάστα·
- καλή πατρίδα! βλ. λ. πατρίδα·
- καλή πίστη, βλ. λ. [πίστη](#)·
- καλή πράξη, βλ. λ. [πράξη](#)·
- καλή 'σαι και του λόγου σου! βλ. λ. λόγου·
- καλή Σαρακοστή! βλ. λ. σαρακοστή·
- καλή σου μέρα! βλ. λ. [μέρα](#)·
- καλή σου νύχτα! βλ. λ. νύχτα·
- καλή τη πίστει, βλ. λ. [πίστη](#)·
- καλή του ώρα! βλ. λ. [ώρα](#)·
- καλή τύχη! βλ. λ. τύχη·
- καλή φάση, βλ. λ. φάση·
- καλή φώτιση! βλ. λ. φώτιση·
- καλή χρονιά! βλ. λ. χρονιά·

- καλή χωσιά! βλ. λ. χωσιά·
- καλή ψαριά! βλ. λ. ψαριά·
- καλή ψυχή! βλ. λ. [ψυχή](#)·
- καλή ώρα σαν..., βλ. λ. [ώρα](#)·
- καλή ώρα (σαν και τώρα), βλ. λ. [ώρα](#)·
- καλής οικογενείας, βλ. λ. [οικογένεια](#)·
- καλό... (ακολουθεί χρονικός καθορισμός), έκφραση με την οποία θέλουμε να δηλώσουμε πως αυτό που συμβαίνει , αυτό με το οποίο είμαστε καταπιασμένοι, θα παραταθεί μέχρι το χρόνο που αναφερόμαστε: «αν συνεχίσουμε να δουλεύουμε μ' αυτό το ρυθμό, καλό καλοκαίρι θα τελειώσουμε τη δουλειά»· βλ. και φρ. καλά... και καλές... και καλή(...)
- καλό ακούγεται, έκφραση με την οποία επικροτούμε αρχικά την πρόταση του συνομιλητή μας, χωρίς όμως να θεωρούμε δεδομένη την αποδοχή μας ή τη συμμετοχή μας: «με τα λεφτά που θα ρίξεις, αν θελήσεις να συνεταιριστείς μαζί μου, θα μπορέσουμε να κατακλείσουμε την αγορά με αυτό το είδος που έχει μεγάλη ζήτηση. - Καλό ακούγεται»· βλ. και φρ. ακούγεται καλά (κάποιος)·
- καλό, ε! έκφραση αυτοθαυμασμού, όταν θεωρούμε πως αυτό που είπαμε ήταν πολύ πετυχημένο, ή έκφραση με την οποία επιζητούμε την επιβεβαίωση του συνομιλητή μας σε αυτό που είπαμε και που το θεωρούμε πολύ πετυχημένο·
- καλό αλλά λίγο, λέγεται για προσφορά που είναι ανεπαρκής ή μέτρια, ιδίως για φαγητό: «ότι φάγαμε ήταν καλό αλλά λίγο || σ' άρεσε το φαγητό; -Καλό αλλά λίγο»·
- καλό βόλι! βλ. λ. βόλι·
- καλό βράδυ! βλ. λ. βράδυ·
- καλό δρόμο! βλ. λ. [δρόμος](#)·
- καλό είναι να υπάρχει, λέγεται για αγορά πράγματος, που μπορεί, όταν το αγοράζουμε, να μη μας είναι απαραίτητο, ενδέχεται όμως κάποτε να μας χρειαστεί: «πάρ' το τώρα που το βρήκες σε καλή τιμή, γιατί καλό είναι να υπάρχει σ' ένα σπίτι»·
- καλό ζάρι, βλ. λ. ζάρι·
- καλό και τούτο! βλ. φρ. καλό κι αυτό(!)·
- καλό καλοκαίρι! βλ. λ. καλοκαίρι·
- καλό κατευόδιο! βλ. λ. κατευόδιο·
- καλό κεφάλι! βλ. λ. [κεφάλι](#)·
- καλό κι αυτό! έκφραση απορίας ή έκπληξης για κάτι παράλογο που μας ζητάει ή που μας λέει κάποιος: «θέλεις να σου δώσω τόσα λεφτά χωρίς απόδειξη, καλό κι αυτό!»·
- καλό κορίτσι, βλ. λ. [κορίτσι](#)·
- καλό κουμάσι και του λόγου σου! βλ. λ. [κουμάσι](#)·

- καλό λέει! (γενικά) πάρα πολύ καλό: «ήταν καλό το φαγητό; -Καλό λέει! || ήταν καλό το έργο; -Καλό λέει!»
- καλό μεσημέρι! βλ. λ. μεσημέρι·
- καλό μεσημέριασμα! βλ. λ. μεσημέριασμα·
- καλό μήνα! βλ. λ. μήνας·
- καλό μυαλό, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- καλό ξημέρωμα! βλ. λ. ξημέρωμα·
- καλό παιδί, βλ. λ. [παιδί](#)·
- καλό παιδί, αλλά χάλασε στη γέννα, βλ. λ. γέννα·
- καλό παλικάρι, βλ. λ. [παλικάρι](#)·
- καλό Πάσχα! βλ. λ. Πάσχα·
- καλό ποδαρικό, βλ. λ. ποδαρικό·
- καλό ριζικό, βλ. λ. ριζικό·
- καλό στέρνωμα! βλ. λ. [στέρνωμα](#)·
- καλό ταξίδι! ή καλό σου ταξίδι! βλ. λ. ταξίδι·
- καλό τέλος! βλ. λ. [τέλος](#)·
- καλό τυχερό! βλ. λ. τυχερό·
- καλό υπόλοιπο! βλ. λ. υπόλοιπο·
- καλό φάρμακο, βλ. λ. φάρμακο·
- καλό χειμώνα! βλ. λ. χειμώνας·
- καλό χερικό, βλ. λ. χερικό·
- καλό(ν) ύπνο! βλ. λ. [ύπνος](#)·
- καλός αλλά λίγος, λέγεται για κάποιον που γενικά είναι ανεπαρκής, είναι μέτριος: «καλός είναι ο φίλος σου, αλλά λίγος || καλός μηχανικός αλλά λίγος || καλός συγγραφέας αλλά λίγος»
- καλός Αμερικάνος είναι ο νεκρός Αμερικάνος, βλ. λ. [Αμερικανός](#)·
- καλός είναι και τούτος! έκφραση απορίας ή έκπληξης για άτομο που μας ζητά παράλογα, παράδοξα πράγματα: «θέλει τόσα λεφτά χωρίς να μου υπογράψει μια απόδειξη; Καλός είναι και τούτος!». Πολλές φορές, συνοδεύεται από κίνηση του κεφαλιού δεξιά αριστερά, σαν να ψάχνει ο ομιλών να δει κάποιον για να του δείξει, υποτίθεται, το άτομο στο οποίο αναφέρεται· βλ. και φρ. καλός είναι κι αυτός(!)·
- καλός είναι κι αυτός! λέγεται με δυσαρέσκεια για άτομο που δεν αποδείχτηκε καλό, που δεν αποδείχτηκε εντάξει: «καλά, όταν είχες ανάγκη δε σε βοήθησε ούτε ο φίλος σου; -Καλός είναι κι αυτός!»· βλ. και φρ. καλός είναι και τούτος(!)·

- καλός είσαι και του λόγου σου! βλ. λ. λόγου·
- καλός κι άγιος, βλ. λ. [άγιος](#)·
- καλός κι άγιος... (ακολουθεί κύριο όνομα) αλλά..., βλ. λ. [άγιος](#)·
- καλός κι όσιος, βλ. λ. [όσιος](#)·
- καλός και τούτος! βλ. φρ. καλός είναι και τούτος(!)·
- καλός καιρός, βλ. λ. [καιρός](#)·
- καλός κι αυτός! βλ. φρ. καλός είναι κι αυτός(!)·
- καλός κύριος! βλ. λ. [κύριος](#)·
- καλός μαλάκας και του λόγου σου! βλ. λ. [μαλάκας](#)·
- καλός μπάτσος είναι ο νεκρός μπάτσος, βλ. λ. [μπάτσος](#)·
- καλός ο αγιασμός, αλλά κράτα και μια γάτα, βλ. λ. γάτα·
- καλός πολίτης! βλ. λ. [πολίτης](#)·
- καλού κακού, για κάθε πιθανή περίπτωση ή περίσταση, για κάθε ενδεχόμενο: «επειδή ο καιρός είναι άστατος, πήρα καλού κακού και το παλτό μαζί μου»·
- καλούς απογόνους! βλ. λ. απόγονος·
- καλούς κληρονόμους! βλ. λ. [κληρονόμος](#)·
- κάμε του φτωχού καλό, θα το βρεις απ' το Θεό, βλ. λ. [φτωχός](#)·
- κάνε καλά, ενδιαφέρσου, ενεργοποίησου, βρες τη λύση: «όσο μπορούσα να σε βοηθήσω σε βοήθησα, από δω και πέρα κάνε καλά». Πολλές φορές, άλλοτε μετά το ρ. της φρ. και άλλοτε μετά το τέλος της φρ. ακούγεται το εσύ·
- κάνε παιδί να δεις καλό ή κάνε παιδιά να δεις καλό, βλ. λ. [παιδί](#)·
- κάνε το καλό και ρίξ' το στο γιαλό, βλ. λ. γιαλός·
- κάνει καλή παρέα, βλ. λ. παρέα·
- κάνουν καλό ζευγάρι, βλ. λ. ζευγάρι·
- κάνω καλά λεφτά, βλ. λ. [λεφτά](#)·
- κάνω καλές σκέψεις, βλ. λ. σκέψη·
- κάνω καλή αγορά, βλ. λ. αγορά·
- κάνω καλή αρχή, βλ. λ. [αρχή](#)·
- κάνω καλό, ενεργώ ευεργετικά στην υγεία, ωφελώ: «τα θαλάσσια μπάνια κάνουν καλό»· (γενικά) επενεργώ ευεργετικά: «αυτός ο άνθρωπος κάνει καλό σε όλους»·

- *κάνω την καλή ή την κάνω την καλή*, βλ. φρ. *πάνω την καλή ή την πάνω την καλή*. (Λαϊκό τραγούδι: *ρουλέτα είναι η ζωή και τόσχα η κοινωνία, άλλος την κάνει την καλή* κι άλλος δεν έχει μία).
- *κάνω το καλό*, ενεργώ ευεργετικά, επ' ωφελεία: «όταν μπορώ, κάνω το καλό σ' όποιον έχει ανάγκη». (Λαϊκό τραγούδι: *χάρε μου, σε παρακαλώ, αν θέλεις, κάμε το καλό· ένα κορμί που λιώνει θ' αναπάψεις - πια δε βαστώ, πια δε βαστώ*).
- *κάνω τον καλό*, προσποιούμαι τον καλό: «εμένα μη μου κάνεις τον καλό, γιατί ξέρω τι κουμάσι είσαι».
- *κατά καλή μου τύχη*, βλ. λ. *τύχη*.
- *κατά τ' άλλα καλά*, βλ. λ. *άλλος*.
- *κάτσε καλά!* **α.** (προτρεπτικά ή συμβουλευτικά) μη συμπεριφέρεσαι ανάρμοστα, άστοχα, μην κάνεις φασαρία, μην ατακτείς: «κάτσε καλά, γιατί θα φας ξύλο». (Λαϊκό τραγούδι: *κάτσε καλά, κάτσε καλά, θα σ' αφήσουν ταπί κυρ Αντρέα πι και φι, βάλε μυαλά κι έχεις παιδιά*). Ακούστηκε πολύ ως σύνθημα κατά του υπουργού Παιδείας Γεράσιμου Αρσένη στη διάρκεια των μαθητικών διαδηλώσεων κατά της μεταρρυθμιστικής πολιτικής του στην Παιδεία: *κάτσε καλά, κάτσε καλά, Γεράσιμε, Γεράσιμε, κάτσε καλά(!)*. **β.** (για πολλούς) *κάτσετε καλά!* (Λαϊκό τραγούδι: *όμορφα τους μιλήσανε στο καπηλειό του Ντάλα - α! ρε μάγκες, κάτσετε καλά αχ, σαν τα παιδιά τα άλλα*).
- *κι εσύ και το καλό σου*, απαξιωτική έκφραση σε κάποιον ή σε κάτι και με ό,τι άλλο καλό συνεπάγεται η επαφή μας μαζί του: «επειδή είσαι πλούσιος, έχεις την εντύπωση ότι μπορείς να μας κάνεις ό,τι θέλεις, ε άντε λοιπόν κι εσύ και το καλό σου». (Δημοτικό τραγούδι: *αχ παναθεμά σε, ξενιτιά, τζιβαέρι μου, κι εσύ και το καλό σου,σιγανά, σιγανά, σιγανά πατάω στη γη*).
- *κι ο χορός καλά κρατεί*, βλ. λ. *χορός*.
- *κόβω καλά λεφτά*, βλ. λ. [λεφτά](#).
- *κοιμάται του καλού καιρού*, βλ. λ. [καιρός](#).
- *κοίτα καλά*, **α.** πρόσεχε, πρόσεξε: «κοίτα καλά, γιατί με τις παλιοπαρέες που έμπλεξες θα το φας το κεφάλι σου». **β.** έλεγξε προσεκτικά: «κοίτα καλά αν ξέχασα τα κλειδιά στο γραφείο μου». (Λαϊκό τραγούδι: *μπάρμπα Νικολή, κοίτα καλά μη μας κάνουν ζούλα το λουλά, μη μας πήραν το καλάμι κι απομείνουμε χαρμάνι*).
- *κοίταξε καλά!* απειλητική έκφραση σε άτομο που συμπεριφέρεται με τρόπο που μας ενοχλεί ή μας θίγει: «κοίταξε καλά, γιατί αν ξανακάνεις φασαρία, θα σε πετάξω έξω απ' την τάξη! || κοίταξε καλά, γιατί αν ξαναπιάσεις τ' όνομά μου στο στόμα σου, θα γίνουμε από δυο χωριά χωριάτες!».
- *κρατήσου καλά!* βλ. φρ. *κρατιέσαι καλά(;)·*
- *κρατιέμαι καλά*, **α.** έχω πολλά χρήματα: «όσο κρατιέμαι καλά, δεν έχω την ανάγκη κανενός». **β.** είμαι πολύ καλά στην υγεία μου: «παρ' όλη την ηλικία μου κρατιέμαι καλά».
- *κρατιέσαι καλά*: έκφραση με την οποία προετοιμάζουμε ψυχολογικά κάποιον στον οποίο πρόκειται να του ανακοινώσουμε κάτι το συνταρακτικό. Η προειδοποίηση αυτή γίνεται τροποντινά για να μην πέσει κάτω από την έκπληξη που θα νιώσει· βλ. και φρ. *κάθεσαι καλά(;)·*
- *λέγε τα καλά να 'ρχονται καλά*, ευχετική απάντηση ατόμου στην ερώτηση κάποιου *πώς πας ή πώς τα πας ή πώς περνάς ή πώς τα περνάς ή πώς πάνε τα πράγματα*· βλ. και λ. *καλομελετώ*.
- *λέω καλά λόγια (για κάποιον)*, βλ. λ. [λόγος](#).
- *λίγα και καλά*, βλ. λ. *λίγος*.

- λίγα λόγια και καλά, βλ. λ. [λόγος](#).

- λίγα χρόνια και καλά, βλ. λ. [χρόνος](#).

- *μα καλά...*, εισάγει έκφραση απορίας: «μα καλά, έχεις σκοπό να τα βάλεις μ' αυτόν τον αγριάνθρωπο! || μα καλά, θα διαλύσεις την οικογένειά σου γι' αυτή την παρδαλή;»

- *μα τι στο καλό!* έκφραση έκπληξης ή απορίας για κάτι αρνητικό που διαρκεί: «μα τι στο καλό, πάλι όχι είπε! || μα τι στο καλό, ακόμη δεν ήρθε! || μα τι στο καλό, πάλι βρέχει! || μα το στο καλό, πάλι μεθυσμένος είσαι!»

- *με καλή παρέα και στην Κόλαση*, βλ. λ. παρέα.

- *με καλή πίστη*, βλ. λ. [πίστη](#).

- *με το καλό!* **α.** ευχετική έκφραση σε κάποιον που αρχίζει να ασχολείται επαγγελματικά με κάτι ή που έχει την πρόθεση να ασχοληθεί επαγγελματικά με κάτι, ή σε κάποιον που μας αναφέρει πως σε λίγο καιρό περιμένει να εξελιχθεί κάτι επ' ωφελεία του: «αύριο κάνω τα εγκαίνια του μαγαζιού μου. -Με το καλό! || σκέφτομαι να επεκτείνω τη δουλειά μου. -Με το καλό! || σ' ένα μήνα απολύεται ο γιος μου απ' το στρατό. -Με το καλό!». **β.** ευχετική έκφραση σε κάποιον που μας ανακοινώνει πως φεύγει για ταξίδι ή πως πρόκειται να ταξιδέψει: «φεύγω για Ρόδο και τρέχω να προλάβω τ' αεροπλάνο. -Με το καλό! || την άλλη βδομάδα θα πάω στην Αθήνα για μια δουλειά. -Με το καλό!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *άντε*.

- *με το καλό*, με ήπιο τρόπο, ήρεμα: «προσπάθησα να τον συμβουλέψω με το καλό, γιατί είναι πολύ νευρικό παιδί». (Λαϊκό τραγούδι: **με το καλό** δεν πιάνεσαι, με το κακό σε πήρα, με τα μυαλά που κυβερνάς, πάλι θα μείνεις χήρα).

- *με το καλό μου* (ενν. χέρι ή πόδι), λέγεται στην περίπτωση που χρησιμοποιούμε το δεξί χέρι ή πόδι, αν είμαστε δεξιόχειρες, ή το αριστερό χέρι ή πόδι, αν είμαστε αριστερόχειρες: «σημάδεψα προσεκτικά κι έριξα την πέτρα με το καλό μου || έστησα την μπάλα και την κλότσησα με το καλό μου».

- *με το καλό να γυρίσεις!* ευχετική έκφραση σε κάποιον που αναχωρεί για ταξίδι ή για μακροχρόνια απουσία: «πήγαινε τώρα στο στρατό να υπηρετήσεις τη θητεία σου και με το καλό να γυρίσεις!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *άντε*.

- *με το καλό να μας μπει και με το καλό να μας βγει*, ευχή με διάθεση αστεϊσμού που ανταλλάσσουν δυο άτομα μεταξύ του την πρωτοχρονιά ή την πρώτη του μηνός, με την έννοια ο χρόνος ή ο μήνας που μπαίνει να περάσει χωρίς προβλήματα.

- *με το καλό να πας!* ευχετική έκφραση σε κάποιον που αναχωρεί για κάπου ή που έχει την πρόθεση να αναχωρήσει για κάπου: «όταν τελειώσω το στρατιωτικό μου, θα πάω στη Γερμανία να συνεχίσω τις σπουδές μου. -Με το καλό να πας!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *άντε*.

- *με το καλό να πας και με το καλό να γυρίσεις!* ευχετική έκφραση σε κάποιον που αναχωρεί για ταξίδι. Πρβλ.: *σαν πας στην Καλαμάτα και 'ρθεις με το καλό, φέρε μου ένα μαντίλι να δέσω στο λαιμό* (Δημοτικό τραγούδι). Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *άντε*.

- *μήπως δε βλέπω καλά;* βλ. φρ. *βλέπω καλά(;)·*

- *μα και καλή*, **α.** οριστικά, τελειωτικά: «θέλω να ξεμπερδεύω μια και καλή μαζί σου». (Τραγούδι: *κι έτσι ξαφνικά, όπως θα μπαίνει η άνοιξη **μια και καλή** θα σε ξεγράψω*). **β.** (για ενέργεια) με μια προσπάθεια, σε μια προσπάθεια: «έριξε στο στόχο του και πέτυχε μια και καλή». **γ.** συνεχόμενα, όχι τμηματικά: «σήκωσε το ποτήρι του κι ήπιε μια και καλή το ουίσκι». βλ. και φρ. *μια κι έξω*, λ. *έξω*.

- *μιλώ καλά;* βλ. φρ. *τα λέω καλά (;)·*

- μόνο καλά, βλ. φρ. πάντα καλά·

- μου βγήκε σε καλό, η επιλογή που έκανα εξελίχθηκε υπέρ εμού, επ' ωφελεία μου: «πήρα μέρος στο συνεταιρισμό τους με μισή καρδιά, αλλά στο τέλος μου βγήκε σε καλό, γιατί η δουλειά πήγε περίφημα»·

- μπα σε καλό μου! (σου! του! της! κ.λπ.) έκφραση απορίας, έκπληξης ή δυσφορίας για κάτι αρνητικό ή ενοχλητικό που επαναλαμβάνεται από κάποιον ή από κάτι, και που δεν μπορούμε να ανεχτούμε άλλο: «μπα σε καλό μου, πώς κάνω τέτοια λάθη! || μπα σε καλό σου, πάλι μεθυσμένος είσαι! || μπα σε καλό του, πάλι έμεινε χωρίς λεφτά! || μπα σε καλό σου, πάλι εσύ θα πληρώσεις! || μπα σε καλό του, πάλι έχει δυνατά την τηλεόρασή του!»· βλ. και φρ. σε καλό μου! (σου! του! της! κ.λπ.)·

- να λείπει κι αυτό(ς) και τα καλά του ή να λείπει κι αυτό(ς) και το καλό του, έκφραση με την οποία δηλώνουμε την αρνητική μας στάση ή τοποθέτηση για κάποιον ή για κάτι: «αν δε φέρνεις αντιρρήσεις σ' αυτό που σου λέει, δε θα σ' αφήσει ποτέ αβοήθητο. -Να λείπει κι αυτός και το καλό του, που θα χάσω την ανεξαρτησία μου || αν δεν έχεις λεφτά, θα σ' αγοράσω εγώ τ' αυτοκίνητο. -Να λείπει κι αυτό το καλό του, γιατί δε θέλω να σκοτωθώ»·

- ναι καλά! βλ. φρ. καλά τώρα(!)·

- να μη δεις καλό, είδος κατάρας, με την έννοια να μην προκόψεις στη ζωή σου·

- ... νάν' καλά, ευχετική έκφραση σε κάποιον ή σε κάτι που μας βοηθάει, μας συμπαραστέκεται ή μας κάνει χαρούμενους ή ευτυχισμένους για κάτι: «αγόρασε ό,τι θέλεις, κούκλα μου, τα λεφτά νάν' καλά || η υγεία νάν' καλά κι από λεφτά δουλεύεις και τ' αποκτάς || απ' τη μέρα που χρεοκόπησε, νάν' καλά ο φίλος του που του περιμάζεψε». (Λαϊκό τραγούδι: *χόρεψε βλάμισσα καλά, το πορτοφόλι νάν' καλά, στα μπουζούκια σ' έχω φέρει για να σπάσουμε νταλγκά*)·

- να πας στο καλό! **α.** ευχετική έκφραση κατά την αναχώρηση κάποιου: «αφού ήρθε η ώρα να φύγεις, να πας στο καλό!». (Λαϊκό τραγούδι: *μες στα μάτια κοίταξέ με τελευταία πια φορά. Στο καλό να πας, καλή μου, πάντα να περνάς καλά*). **β.** έκφραση αδιαφορίας σε κάποιον που μας λέει πως θα φύγει, και μας είναι αδιάφορη η αποχώρησή του·

- να 'σαι καλά! **α.** φιλοφρονητική απάντηση στο ευχαριστώ που μας λέει κάποιος ύστερα από την εξυπηρέτηση που του κάναμε. **β.** ευχή σε κάποιον για υγεία. (Λαϊκό τραγούδι: *καλημέρα, τι κάνεις, να 'σαι πάντα καλά*)·

- να 'σαι καλά που..., **α.** έκφραση με την οποία επιβραβεύουμε την κίνηση ή την ενέργεια κάποιου, με την έννοια ευτυχώς που...: «να 'σαι καλά που με βοήθησες, γιατί αλλιώς δε θα τη γλίτωνα τη φυλακή». **β.** λέγεται και με αρνητική διάθεση: «έμαθα πως ήσουν άρρωστος. -Να 'σαι καλά που ήρθες και με είδες!»·

- να 'σαι καλά τον Αύγουστο, με δεκαοχτώ βελέντζες, βλ. λ. [βελέντζα](#)·

- να 'σαι καλά τον Αύγουστο, που 'ναι παχιές οι μύγες, βλ. λ. μύγα·

- ναι και καλά, βλ. φρ. σώνει και καλά·

- ντε και καλά, βλ. φρ. σώνει και καλά. (Λαϊκό τραγούδι: *θα στο πούνε κι οι γειτόνοι, τι σου φταίει το παιδί, θέλεις ντε καλά σώνει να πεθάνει δηλαδή*)·

- ξεμπέρδεψα μια και καλή μαζί του, βλ. λ. [ξεμπερδέψω](#)·

- ξέρει καλά το ρόλο του, βλ. λ. [ρόλος](#)·

- ξεσήκωσε τα καλά (του τάδε), βλ. φρ. άρχισε τα καλά (του τάδε)·

- ο αχ καλέ, βλ. λ. αχ·

- ο δρόμος του καλού, βλ. λ. [δρόμος](#).
- ο Θεός πάντα το καλό, βλ. λ. [Θεός](#).
- ο καλός δρόμος, βλ. λ. [δρόμος](#).
- ο καλός καλό δεν έχει, τον έντιμο άνθρωπο δεν τον αφήνουν να προκόψει στη ζωή του: «κοίτα να συμπεριφερθείς ανάλογα σ' αυτούς που σ' εχθρεύονται, γιατί ο καλός καλό δεν έχει». (Λαϊκό τραγούδι: ο καλός, **ο καλός καλό δεν έχει**, μόνος στο σκοτάδι τρέχει. Της καρδιάς, της καρδιάς του το χρυσάφι, το πουλάνε στο σαράφη).
- ο καλός караβοκύρης στην ανεμοζάλη φαίνεται, βλ. λ. караβοκύρης.
- ο καλός κόσμος, βλ. λ. [κόσμος](#).
- ο καλός ο γείτονας είναι κι απ' τον αδελφό σου πιο καλός, βλ. λ. [γείτονας](#).
- ο καλός ο καπετάνιος στη φουρτούνα φαίνεται, βλ. λ. [καπετάνιος](#).
- ο καλός ο λόγος έξοδα δεν έχει κι αποδίδει πολλά, βλ. λ. [λόγος](#).
- ο καλός ο μύλος όλα τ' αλέθει, βλ. λ. [μύλος](#).
- ο καλός ο νοικοκύρης ανοίγει την πόρτα με τον κώλο, βλ. λ. [νοικοκύρης](#).
- ο καλός σου, αναφέρεται μειωτικά για κάποιον του οποίου το όνομα ούτε καν θέλουμε να αναφέρουμε: «ήρθε πρωί πρωί ο καλός σου και μου ζητούσε πάλι δανεικά».
- ο παλιός καλός καιρός, βλ. λ. [καιρός](#).
- ο ποντικός περνά καλά στην τρύπα του, βλ. λ. [ποντικός](#).
- οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τους καλούς τους φίλους, βλ. λ. [λογαριασμός](#).
- οι παλιές καλές μέρες! βλ. λ. [μέρα](#).
- όλα καλά ή όλα καλά κι όλα ωραία, βλ. λ. [όλος](#).
- όλα καλά, όλα ανθηρά, βλ. λ. [όλος](#).
- όλα τα καλά, όλα τα υλικά αγαθά: «κουβαλάει στο σπίτι του όλα τα καλά». (Λαϊκό τραγούδι: ρεμπέτη κι αν αγάπησες, καθόλου μη σε νοιάζει, θα έχεις **όλα τα καλά** εκείνα που σου τάζει).
- όλα τα καλά του κόσμου, βλ. λ. [κόσμος](#).
- όλο καλά, βλ. φρ. πάντα καλά.
- όλοι οι καλοί μαζί κι ο ψωριάρης χώρια, βλ. λ. [ψωριάρης](#).
- όλος ο καλός ο κόσμος, βλ. λ. [κόσμος](#).
- όπως τον παλιό καλό καιρό, βλ. λ. [καιρός](#).
- όσο ο καλός μου αργεί, το κέρατό του αυξάνει, βλ. λ. [κέρατο](#).

- όσο πιο βαθιά, τόσο πιο καλά, βλ. λ. [βαθύς](#).

- όταν με το καλό..., δηλώνει τον ερχομό κάποιας περιόδου που θα έρθει φυσιολογικά: «όταν με το καλό τελειώσεις το Λύκειο, θα σε στείλω για σπουδές στο εξωτερικό». Ακούγεται και σε περίπτωση θανάτου: «όταν με το καλό πεθάνω, όλη η περιουσία μου θα γίνει δική σου», δηλ. όταν πεθάνω φυσιολογικά, πλήρης ημερών.

- όψη, θρέψη καλή, βλ. λ. όψη.

- πάει καλά! **α.** δηλώνει συμφωνία ή αποδοχή των λόγων κάποιου: «αφού λες πως σε μια βδομάδα θα μου επιστρέψεις τα λεφτά που μου χρωστάς, πάει καλά!». **β.** έκφραση που δηλώνει δυσφορία και αφήνει υπονοούμενο για περαιτέρω δυσμενή εξέλιξη: «δε θέλεις να μου πληρώσεις αυτά που μου χρωστάς; Πάει καλά!».

- πάει καλά, (για ασθενείς) η υγεία του εξελίσσεται ομαλά, βρίσκεται στο στάδιο της ανάρρωσης: «πήγα στο νοσοκομείο να δω το φίλο μου και διαπίστωσα πως πάει καλά». βλ. και φρ. *πάμε καλά*.

- πάει καλά; **α.** έχει σώας τας φρένας του; είναι καλά στα μυαλά του (:): «πάει καλά, ο άνθρωπος, που θέλει να πάει με τα πόδια στην Αθήνα;». **β.** έκφραση με την οποία θέλουμε να σιγουρέψουμε την ακρίβεια της ώρας που μας λέει κάποιος που τον ρωτήσαμε τι ώρα είναι ή τι ώρα έχεις: «φίλε, τι ώρα έχεις; -Δώδεκα. -Πάει καλά;». βλ. και φρ. *πας καλά(;)·*

- παίρνω ένα καλό μάθημα, βλ. λ. [μάθημα](#).

- παίρνω καλό δρόμο ή παίρνω τον καλό δρόμο ή παίρνω τον καλό το δρόμο ή παίρνω το δρόμο τον καλό, βλ. λ. [δρόμος](#).

- πάλι καλά που..., **α.** έκφραση ανακούφισης ή ικανοποίησης, που δηλώνει πως τα πράγματα θα μπορούσαν να είχαν γίνει χειρότερα από ό,τι έγιναν: «τρακάραμε μ' ένα αυτοκίνητο που ερχόταν απ' την αντίθεση κατεύθυνση, αλλά πάλι καλά που δε σκοτωθήκαμε». **β.** δηλώνει και ειρωνεία: «δηλαδή, αν δε συμφωνήσεις μ' αυτά που γράφονται στο συμβόλαιο, δε θα το υπογράψεις; -Πάλι καλά που το κατάλαβες».

- πάμε καλά, ικανοποιητική διαπίστωση για την πορεία εργασίας, διαδικασίας, υπόθεσης ή γενικά των πραγμάτων που μπορούν να απασχολούν έναν άνθρωπο. Γνωστή και η φρ. του Κωνσταντίνου Καραμανλή *έξω πάμε καλά*. Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του· βλ. και φρ. *πάει καλά*.

- πάντα καλά, ευχή σε άτομο, που στην ερώτηση *πώς πας* ή *πώς τα πας* ή *πώς περνάς* ή *πώς τα περνάς* ή *πώς πάνε τα πράγματα*, απαντάει καλά.

- πάνω στον καλό ύπνο ή πάνω στον καλό τον ύπνο ή πάνω στον ύπνο τον καλό, βλ. λ. [ύπνος](#).

- πας καλά; **α.** έκφραση απορίας ή δυσφορίας για τις ανοησίες ή τις παράλογες απαιτήσεις του συνομιλητή μας: «πας καλά που πιστεύεις πως αν πέσεις απ' τον έβδομο όροφο δε θα πάθεις τίποτα; || πας καλά που γι' αυτά τα μερεμέτια που έκανες στο σπίτι μου, θέλεις να σου πληρώσω ένα εκατομμύριο;». Μερικές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μωρέ*. **β.** έκφραση με την οποία θέλουμε να σιγουρέψουμε την ακρίβεια της ώρας που μας λέει κάποιος που τον ρωτήσαμε τι ώρα είναι ή τι ώρα έχεις: «φιλαράκι, τι ώρα έχεις; -Δέκα. -Πας καλά;». Συνών. *πας σωστά(;)·* βλ. και φρ. *πάει καλά (;)·*

- πας καλά με το μυαλό σου; βλ. λ. [μυαλό](#).

- πατώ καλά, βλ. φρ. *πατώ γερά*, λ. *γερός*.

- πάω καλά, η υγεία μου, τα οικονομικά μου και γενικά η ζωή μου εξελίσσεται καλά, ομαλά: «κάποτε είχα προβλήματα, αλλά τώρα πάω καλά».

- πάω καλά; **α.** είναι σωστή η πορεία, η κατεύθυνσή μου, είναι σωστός ο δρόμος που ακολουθώ για να φτάσω στον προορισμό μου(:); «πάω καλά για το Λευκό Πύργο;». **β.** είναι σωστός, είναι ενδεδειγμένος ο τρόπος με τον

οποίο ενεργώ για να φέρω σε πέρας μια δουλειά ή μια υπόθεση(;) : «για πες μου εσύ που ξέρεις, πάω καλά για να πάρω το δάνειο ή μήπως χρειάζεται να κάνω κάτι διαφορετικό;»·

- *περνώ καλά ή την περνώ καλά*, ζω καλά, ευχάριστα: «δεν έχω παράπονο απ' τη ζωή μου, γιατί περνώ καλά». (Λαϊκό τραγούδι: *τέτοιον άντρα έχω βρει, μάνα μ', να με παντρευτεί και θα την περνώ καλά* μες τα χάρδια τα πολλά)·

- *περνώ στο καλό*, βλ. φρ. *περνώ στο καθαρό*, λ. καθαρός·

- *περπατώ καλά*, συμπεριφέρομαι σωστά, έντιμα: «μάθε να περπατάς καλά, αν θέλεις να προκόψεις στη ζωή σου». (Λαϊκό τραγούδι: *αν δε μου το αποδείξει πως περπάτησε καλά, όσο και να είμαι ιππότης θα τιμωρηθεί σκληρά*)·

- *περπατώ καλά κι άγια*, βλ. λ. [άγιος](#)·

- *πες καμιά καλή κουβέντα!* ή *πες μια καλή κουβέντα!* βλ. λ. [κουβέντα](#)·

- *πες κανέναν καλό λόγο!* ή *πες έναν καλό λόγο!* βλ. λ. [λόγος](#)·

- *πέφτω σε καλά χέρια*, βλ. λ. [χέρι](#)·

- *πήγαινε στο καλό!* βλ. φρ. *άντε στο καλό(!)*·

- *πιάνει καλά λεφτά*, βλ. λ. [λεφτά](#)·

- *πιάνω την καλή ή την πιάνω την καλή*, πλουτίζω, ιδίως ανέλπιστα ή ραγδαία, εκμεταλλευόμενος διάφορες ευνοϊκές καταστάσεις: «μόλις βγήκε το κόμμα του, με δυο τρεις καλές δουλειές που πήρε, έπιασε την καλή». (Λαϊκό τραγούδι: *έπαιξα ζάρια κι έχασα όλη τη σιρμαγιά μου· πήγα να πιάσω την καλή κι έμεινα ρέστος και ταπί κι έχασα τα λεφτά μου*)·

- *πιαστήκαμε για τα καλά*, βλ. λ. [πιάνομαι](#)·

- *πιάστηκαν για τα καλά*, βλ. λ. [πιάνομαι](#)·

- *πιάστηκε για τα καλά*, βλ. λ. [πιάνομαι](#)·

- *ποιο καλό*; έκφραση αμφισβήτησης στην αναφορά κάποιου ότι μας προέκυψε κάτι καλό: «αφού τον βοήθησες όλο και κάτι καλό θα έκανε για σένα. -Ποιο καλό; Ούτε τα ναύλα δε μου 'δωσε για να γυρίσω πίσω»·

- *ποιο το καλό*; έκφραση με την οποία δηλώνουμε με κάποιο παράπονο ότι δεν είχαμε την ανάλογη ευνοϊκή αντιμετώπιση την οποία περιμέναμε ή απαιτούσαμε από κάποιον: «εγώ έγινα θυσία να τον εξυπηρετήσω και ποιο το καλό; Όταν ζήτησα κάποτε τη βοήθειά του έκανε πως δε μας ήξερε»·

- *ποιος καλός αέρας σ' έριξ' εδώ*; βλ. λ. [αέρας](#)·

- *ποιος καλός αέρας σ' έφερ' εδώ*; ή *ποιος καλός αέρας σε φέρνει εδώ*; βλ. λ. [αέρας](#)·

- *ποιος καλός δρόμος σ' έφερ' εδώ*; ή *ποιος καλός δρόμος σε φέρνει εδώ*; βλ. λ. [δρόμος](#)·

- *πότε με το καλό*; έκφραση ενδιαφέροντος για το συγκεκριμένο χρόνο, όταν μας αναγγέλλει κάποιος αόριστα πως θα επιχειρήσει κάτι ή πως περιμένει να του συμβεί κάποιο ευχάριστο γεγονός: «σκοπεύω να παντρευτώ. - Πότε με το καλό; || σκοπεύω ν' ανοίξω ένα μπαράκι. -Πότε με το καλό; || σήμερα μου τηλεφώνησε ο γιος μου πως θα 'ρθει απ' το εξωτερικό. -Πότε με το καλό;». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μπα*·

- *πού στο καλό είναι!* λέγεται για πρόσωπο ή πράγμα που αναζητάμε ή που περιμένουμε για αρκετό χρονικό

διάστημα και για επείγουσα ανάγκη, αλλά δε γνωρίζουμε πού βρίσκεται: «πού στο καλό είναι ο υδραυλικός και τον περιμένω απ' το μεσημέρι! || πού στο καλό είναι ο αναπτήρας μου και δεν μπορώ ν' ανάψω το τσιγάρο μου!». Συνών. *πού στ' ανάθεμα είναι! / πού στα κομμάτια είναι! / πού στα τσακίδια είναι! / πού στην ευχή είναι! / πού στην οργή είναι! / πού στο δαίμονα είναι! / πού στο διάβολο είναι! / πού στον κόρακα είναι(!)*.

- *πού στο καλό ήσουν!* λέγεται επιτιμητικά ή απειλητικά σε άτομο που ψάχναμε επίμονα και δεν καταφέραμε να βρούμε στη στιγμή που το χρειαζόμασταν ή που το περιμέναμε για μεγάλο χρονικό διάστημα: «πού στο καλό ήσουν κι έφαγα τον κόσμο να σε βρω!». Συνών. *πού στ' ανάθεμα ήσουν! / πού στα κομμάτια ήσουν! / πού στα τσακίδια ήσουν! / πού στην ευχή ήσουν! / πού στην οργή ήσουν! / πού στο δαίμονα ήσουν! / πού στο διάβολο ήσουν! / πού στον κόρακα ήσουν(!)*.

- *πού στο καλό πήγε!* (για πράγματα) πού εξαφανίστηκε: «πού στο καλό πήγε ο χαρτοφύλακάς μου!». Συνών. *πού στ' ανάθεμα πήγε! / πού στα κομμάτια πήγε! / πού στα τσακίδια πήγε! / πού στην ευχή πήγε! / πού στην οργή πήγε! / πού στο δαίμονα πήγε! / πού στο διάβολο πήγε! / πού στον κόρακα πήγε(!)*.

- *πού στο καλό πήγες!* πού εξαφανίστηκες: «πού στο καλό πήγες και σε ψάχνω απ' το πρωί!». Συνών. *πού στ' ανάθεμα πήγες! / πού στα κομμάτια πήγες! / πού στα τσακίδια πήγες! / πού στην ευχή πήγες! / πού στην οργή πήγες! / πού στο δαίμονα πήγες! / πού στο διάβολο πήγες! / πού στον κόρακα πήγες(!)*.

- *πριν ακόμη ανοίξω καλά καλά τα μάτια μου*, βλ. λ. [μάτι](#).

- *πριν καλά καλά στεγνώσει το μελάνι*, βλ. λ. [μελάνι](#).

- *πώς στο καλό!* **α.** με ποιο τρόπο: «πώς στο καλό ζουν μέσα σε τόση φτώχεια!». **β.** (γενικά) έκφραση απορίας ή έκπληξης: «πώς στο καλό έδειρε αυτόν τον άντρακλα!». Συνών. *πώς στ' ανάθεμα! / πώς στα κομμάτια! / πώς την ευχή! / πώς στην οργή! / πώς στο δαίμονα! / πώς στο διάβολο! / πώς στον κόρακα(!)*.

- *ρε, κανέννας (κάννας) καλόσοος!* επιφωνηματική έκφραση ή έκφραση απελπισίας στην περίπτωση που αντιμετωπίζει κάποιος συνεχώς άτομα που συμπεριφέρονται παράλογα ή που δε συμπεριφέρονται με τιμιότητα.

- *ρίχνω καλά λεφτά* (για κάτι ή κάπου), βλ. λ. [λεφτά](#).

- *σαν δε μας τα λες καλά!* ή *σαν να μη μας τα λες καλά!* έκφραση αμφισβήτησης στα λεγόμενα κάποιου. Λέγεται και με κάποια ειρωνική διάθεση: «μου φαίνεται σαν να μη μας τα λες καλά, γιατί, σύμφωνα με τα λεγόμενα του τάδε, τα πράγματα έγιναν εντελώς διαφορετικά».

- *σαν καλά (να) μ' ακούγεται!* έκφραση με την οποία δείχνουμε πως αρχικά μας ικανοποιεί, μας ενδιαφέρει αυτό που μας λέει, που μας προτείνει κάποιος, γιατί έχουμε την εντύπωση πως θα εξελιχθεί προς όφελός μας: «για πες μου περισσότερες λεπτομέρειες γι' αυτή τη δουλειά, γιατί σαν καλά μ' ακούγεται!».

- *σαν καλά (να) μας τα λες!* έκφραση με την οποία δείχνουμε πως αρχίζουμε να αποδεχόμαστε, να συμφωνούμε με τα λεγόμενα κάποιου, που αρχικά είχαμε αμφιβολίες ή δισταγμούς: «τώρα που το καλοσκεφτομαι, έχω την εντύπωση πως σαν καλά μας τα λες!».

- *σαν τον παλιό καλό καιρό*, βλ. λ. [καιρός](#).

- *σε καλή μεριά!* βλ. λ. [μεριά](#).

- *σε καλή τιμή*, βλ. λ. [τιμή](#).

- *σε καλό μου!* (σου! του! της! κ.λπ.), **α.** έκφραση απορίας, έκπληξης ή δυσφορίας για κάτι που κάναμε, ενώ δεν έπρεπε ή δε θέλαμε να το κάνουμε: «σε καλό μου, πώς μπόρεσα κι αντιμείλησα στον πατέρα μου! || σε καλό σου, ήταν διαγωγή αυτή! || πώς σε καλό του, είπε τέτοιο λόγο για σένα!». (Λαϊκό τραγούδι: **σε καλό μου, Παναγιά μου, πούλησα τον μπαγλαμά μου**). **β.** έκφραση που δηλώνει ευχάριστη έκπληξη για κάτι που λέμε ή μας λένε και που το θεωρούμε ευχάριστο, διασκεδαστικό ή ευρηματικό. **γ.** ευχετική έκφραση από εμάς τους ίδιους για τον

εαυτό μας, επειδή φταρνιστήκαμε, ή σε άτομο που φταρνίστηκε, με την έννοια να έχουμε καλή υγεία, γιατί το φτάρνισμα θεωρείται πρόδρομος κρυολογήματος. Παλαιότερα όμως η ευχετική αυτή έκφραση δινόταν και για το λόγο ότι επικρατούσε η αντίληψη πως κατά τη διάρκεια του φταρνίσματος έβγαιναν ή έμπαιναν διάφορα κακοποιά πνεύματα στον άνθρωπο που είτε με τον ένα τρόπο (βγαίνοντας) είτε με τον άλλο (μπαίνοντας) θα του έκαναν κακό. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *μπα*. Συνών. *γεια μου! (σου! του! της!) / γείτσες(!)*.

- σε καλό να μας βγουν τα γέλια ή σε καλό να μου βγουν τα γέλια ή σε καλό να μου βγει το γέλιο, βλ. λ. γέλιο.

- σε καλό να μου βγει! **α.** ευχή που δίνει κάποιος στον εαυτό του, όταν αντιμετωπίζει διάφορες καταστάσεις, που από τον πολύ κόσμο θεωρούνται διφορούμενα σημάδια. Τέτοιες καταστάσεις που επιδέχονται ευχετική παρέμβαση εκ μέρους μας είναι: όταν μας τρώει (= φαγουρίζει) η δεξιά μας παλάμη, γιατί υπάρχει η αντίληψη, πως θα δώσουμε λεφτά ή πως θα φάμε ξύλο· βλ. και φρ. *με τρώει η παλάμη μου*, λ. [παλάμη](#). **β.** όταν παίζει το ματοτσίνоро μας, γιατί υπάρχει η αντίληψη πως θα δούμε κάποιο άτομο (η ευχή στην προκειμένη περίπτωση είναι να δούμε άτομο που είναι της αρεσκείας μας ή άτομο με το οποίο δεν έχουμε δοσοληψίες). **γ.** όταν φταρνιζόμαστε συνεχώς, γιατί υπάρχει η αντίληψη πως κάποιος μας θυμάται (η ευχή στην προκειμένη περίπτωση είναι το άτομο που μας θυμάται να είναι της αρεσκείας μας ή άτομο με το οποίο δεν έχουμε δοσοληψίες). **δ.** όταν βουίζει το αριστερό μας αφτί, γιατί η αντίληψη είναι πως θα ακούσουμε κάτι κακό· βλ. και φρ. *ποιο αφτί μου βουίζει;* λ. αφτί. **ε.** όταν μας φαγουρίζει η μύτη ή όταν χασμουριόμαστε συνεχώς, γιατί υπάρχει η αντίληψη πως κάποιος μας κακομελετάει. **στ.** όταν γελάμε υπερβολικά, γιατί υπάρχει η αντίληψη πως θα μας προκύψει μια μεγάλη στενοχώρια, πως δηλ., *θα μας βγει ξινό το γέλιο* (η ευχή στην προκειμένη περίπτωση είναι να αποφύγουμε κάτι δυσάρεστο). Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *αχ* ή το *αχ Θεέ μου*.

- σε καλό σου! ή στο καλό σου! **α.** έκφραση συμπάθειας σε άτομο που μας διασκεδάζει με τα λόγια του ή με τη συμπεριφορά του: «στο καλό σου, πάλι μ' έκανες και γέλασα!». **β.** έκφραση αγανάκτησης σε άτομο που μας ενοχλεί συστηματικά με τα λόγια του ή με τη συμπεριφορά του: «στο καλό σου, σταμάτα επιτέλους αυτή την γκρίνια!». Και στις δυο περιπτώσεις, πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *α* ή το *μπα*.

- σκέψου καλά! ή σκέψου το καλά! (προειδοποιητικά ή συμβουλευτικά) πρόσεξε πολύ, πριν αποφασίσεις: «σκέψου καλά, πριν κάνεις αυτόν το συνεταιρισμό μαζί του! || σκέψου το καλά, πριν πάρεις την απόφαση να διακόψεις τις σπουδές σου»· βλ. και φρ. *μπα σε καλό σου(!)*.

- στα καλά, απόλυτα, εντελώς, τελειώς: «πες ο ένας, πες ο άλλος, στο τέλος μάλωσαν στα καλά». (Λαϊκό τραγούδι: *στη Δραπετσώνα θα 'ρθω ενά βραδάκι και θα μεθύσω με ούζα στα καλά, θα τραγουδήσω ν' ακούσεις τι μεράκι τι πόνο έχω για σένα στην καρδιά*)· βλ. και φρ. *για τα καλά*.

- στα καλά καθούμενα ή στα καλά του καθούμενου ή στα καλά του καθουμένου ή στα καλά των καθουμένων, **α.** εντελώς αναπάντεχα, εντελώς απρόβλεπτα: «κι εκεί που ήμασταν ξαπλωμένοι στην αμμουδιά και κάναμε ηλιοθεραπεία, στα καλά καθούμενα μαύρισε ο ουρανός κι άρχισε να βρέχει!». **β.** χωρίς σοβαρή αφορμή, χωρίς σοβαρό λόγο: «ήρθε στα καλά καθούμενα κι άρχισε να φωνάζει και να μας απειλεί πως θα μας δειρεί». (Λαϊκό τραγούδι: *τι σου 'φταιξα αχ, Γιάννη μου, τη στάμνα να μου σπάσεις και στα καλά καθούμενα φωτιά να μου ανάψεις*)· βλ. και λ. καθούμενος.

- στέκει καλά ή στέκεται καλά, είναι καλά στην υγεία του ή βρίσκεται σε καλή οικονομική κατάσταση: «παρ' όλα τα χρόνια του στέκεται καλά || είχε κάτι δυσκολίες στη δουλειά του, αλλά τώρα στέκεται πάλι καλά».

- στην αναβροχιά καλό (είν') και το χαλάζι, βλ. λ. αναβροχιά.

- στο καλό! **α.** ευχή ως απάντηση στο αντίο που μας λέει κάποιο άτομο τη στιγμή που φεύγει, και συνοδεύεται από διάφορες χειρονομίες. Ιδιαίτερα, όταν αυτός που φεύγει, ιδίως για ταξίδι, και έχει ήδη απομακρυνθεί, τότε ακολουθούν χειρονομίες, όπως ανέμισμα μαντιλιού στον αέρα, σήκωμα της παλάμης που κινείται ρυθμικά δεξιά αριστερά σκίζοντας με τις κόψεις της τον αέρα ή σήκωμα της παλάμης με τα δάχτυλα να κινούνται αλληπάλληλα όλα μαζί ή με τα δάχτυλα (δείκτη και μεσαίο) να σχηματίζουν V, που είναι το σήμα της νίκης. (Λαϊκό τραγούδι: *στο καλό καημέ μου πικρέ κι αγαπημένε, και μην κλάψεις για μένα ποτέ, οι άντρες δεν κλαίνε, δεν κλαίνε*). **β.** αποχαιρετισμός ανακούφισης σε άτομο του οποίου η παρουσία του μας είναι ανεπιθύμητη, ή ειρωνικός αποχαιρετισμός σε άτομο του οποίου η αναχώρησή του μας είναι αδιάφορη. (Λαϊκό

τραγουδι: *αν θες να φύγεις, **στο καλό**, εγώ δε σε κρατάω, για μένα κάποιος θα βρεθεί, χαμένος δε θα πάω // μη χτυπιέσαι και κάνεις σαν τρελή· έφυγε και πάει το πουλί· δεν αλλάζω τώρα πια μυαλό, φύγε, στρίψε, και άντε **στο καλό***·

- στο καλό και με τη νίκη! βλ. λ. [νίκη](#)·

- στο καλό και να μας γράφεις! **α.** αποχαιρετισμός ανακούφισης σε άτομο του οποίου η παρουσία του μας ήταν ανεπιθύμητη, ή ειρωνικός αποχαιρετισμός σε άτομο του οποίου η αναχώρησή του μας είναι αδιάφορη. **β.** αποχαιρετισμός με διάθεση αστεϊσμού, από τη στιγμή που, το άτομο που φεύγει, δεν πάει μακριά ή που θα το ξαναδούμε σε σύντομο χρονικό διάστημα·

- στο καλό κι απ' το πεζοδρόμιο! βλ. λ. [πεζοδρόμιο](#)·

- στο λέω για καλό σου, σε προειδοποιώ για το συμφέρον σου: «πάψε να κάνεις παρέα μ' αυτούς τους αλήτες, στο λέω για καλό σου». (Λαϊκό τραγούδι: *είσαι κορίτσι ανήλικο, **στο λέω για καλό σου** και βάλτο στο μυαλό σου· φωτιά μου βάζεις στην καρδιά κι είμαι πατέρας με παιδιά*)·

- στον παλιό καλό καιρό! βλ. λ. [καιρός](#)·

- σύρε στο καλό! βλ. φρ. *άντε στο καλό(!)*·

- σώνει και καλά, με το ζόρι, αναγκαστικά, ετσιθελικά: «ήρθε πρωί πρωί και σώνει και καλά ήθελε να του δώσω δανεικά». Αρκετές φορές, συνοδεύεται από χειρονομία με τη γροθιά του ενός χεριού να χτυπάει ρυθμικά μέσα στην ανοιχτή παλάμη του άλλου χεριού. (Λαϊκό τραγούδι: *δυο πονηροί μου κάναν μπλόκο στις γκόμενες το μαχαλά και μου πουλάγαν νταηλίκι να φύγω **σώνει και καλά***)·

- τα καλά και συμφέροντα, βλ. λ. [συμφέρον](#)·

- τα καλά κόποις κτώνται, βλ. λ. [κόπος](#)·

- τα καλά όλου του κόσμου, βλ. λ. [κόσμος](#)·

- τα καλά τ' αγλάδια τα τρώνε τα γουρούνια, βλ. λ. [γουρούνι](#)·

- τα καλά του Γιάννη τα θέμε και τον Γιάννη δεν τον θέμε, βλ. λ. [Γιάννης](#)·

- τα καλά του επαγγέλματος, βλ. λ. [επάγγελμα](#)·

- τα καλά του Θεού, βλ. λ. [Θεός](#)·

- τα λέω καλά: έκφραση με την οποία κλείνει ο ομιλητής την κουβέντα του, σαν να ζητάει από το συνομιλητή του να επιβεβαιώσει την ορθότητα των λόγων του: «κάνε τα πάντα να χωρίσεις την κόρη σου απ' αυτόν τον αλήτη, γιατί, έτσι πωρωμένος που είναι, θα τη βγάλει στο καλύτεριμι. Τα λέω καλά;»·

- τα παλιά καλά χρόνια, βλ. λ. [χρόνος](#)·

- τα πάμε καλά, οι σχέσεις μας είναι αρμονικές: «δεν έχω κανένα παράπονο απ' το συνέταιρό μου, γιατί απ' την αρχή του συνεταιρισμού μας τα πάμε καλά»·

- τα πάω καλά με..., έχω καλή σχέση με κάποιον ή με κάτι: «τα πάω καλά με τον τάδε, γιατί είναι καλό παιδί || τα πάω καλά με το ποτό κι αν δεν πω το βράδυ τα ουισκάκια μου, δεν μπορώ να κοιμηθώ»·

- τα πήγε καλά, αντεπεξήλθε με επιτυχία σε κάποια δουλειά, υπόθεση ή ενέργειά του ή σε κάτι που του αναθέσαμε να διεκπεραιώσει: «τα πήγε καλά με την καινούρια του δουλειά || τα πήγε καλά στις εξετάσεις που έδωσε || τα πήγε καλά με την υπόθεση που του ανέθεσα»·

- τα πράγματα δεν πάνε καλά, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- τα 'χουμε καλά, βλ. φρ. τα πάμε καλά.
- τα χρόνια του Αβραάμ και τα καλά του Ισαάκ, βλ. λ. [Αβραάμ](#).
- τέλος καλό, όλα καλά, βλ. λ. [τέλος](#).
- την έπαθα για καλά ή την έπαθα για τα καλά, βλ. φρ. την πάτησα για καλά. (Λαϊκό τραγούδι: φοβάμαι μήπως **τηνε πάθω για καλά**, κι απ' την αγάπη μη μου στρίψουν τα μυαλά).
- την πάτησα για καλά ή την πάτησα για τα καλά, **α.** έπαθα ολοκληρωτική καταστροφή, βρίσκομαι σε αδιέξοδο: «μπλέχτηκα με δουλειά που δεν την ήξερα και την πάτησα για τα καλά». **β.** ερωτεύτηκα παράφορα: «απ' τη μέρα που τη γνώρισα, την πάτησα για τα καλά μαζί της».
- την ποτίζω καλά, βλ. λ. ποτίζω.
- την ταΐζω καλά, βλ. λ. [ταΐζω](#).
- τι καλά! έκφραση ικανοποίησης για κάτι που μας είναι πολύ αρεστό: «θα είναι και ο τάδε το βράδυ στην παρέα μας. -Τι καλά! || μου είπε ο τάδε να σου δώσω αυτό το ποσό. -Τι καλά!». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το α ή το αχ.
- τι καλά, καλάθια! βλ. λ. καλάθι.
- τι καλά, καλάμια! βλ. λ. καλάμι.
- τι λες καλέ! βλ. λ. [λέω](#).
- τι στο καλό! **α.** έκφραση που δηλώνει εκνευρισμό ή δυσφορία: «τι στο καλό θέλει τέτοια ώρα μέσ' στ' άγρια μεσάνυχτα!». **β.** έκφραση με την οποία προτρέπουμε κάποιον να κάνει κάτι που θεωρούμε πως του είναι εύκολο ή όταν θέλουμε να του δώσουμε θάρρος να κάνει κάτι που θέλει αλλά διστάζει: «τι στο καλό, δεν μπορείς να πηδήξεις αυτό το μικρό χαντάκι! || εσύ έχεις κάνει τόσα και τόσα και τώρα, τι στο καλό, κλώνεις σ' αυτό το τιποτένιο!». Συνών. *τι στ' ανάθεμα! / τι στα κομμάτια! / τι στην ευχή! / τι στην οργή! / τι στο δαίμονα! / τι στο διάβολο! / τι στον κόρακα(!)*.
- τι στο καλό έγινε! (για πράγματα) πού εξαφανίστηκε: «τι στο καλό έγινε το στιλό μου!». Συνών. *τι στ' ανάθεμα έγινε! / τι στα κομμάτια έγινε! / τι στην ευχή έγινε! / τι στην οργή έγινε! / τι στο δαίμονα έγινε! / τι στο διάβολο έγινε! / τι στον κόρακα έγινε(!)*.
- τι στο καλό έγινες! πού εξαφανίστηκες: «τι στο καλό έγινες τώρα που σε χρειαζόμαστε!». Συνών. *τι στ' ανάθεμα έγινες! / τι στα κομμάτια έγινες! / τι στην ευχή έγινες! / τι στην οργή έγινες! / τι στο δαίμονα έγινες! / τι στο διάβολο έγινες! / τι στον κόρακα έγινες(!)*.
- τι στο καλό έπαθε; **α.** έκφραση αγανάκτησης ή δυσφορίας για τη συμπεριφορά κάποιου ατόμου, που, πολλές φορές, μας είναι ακατανόητη: «τι στο καλό έπαθε ο τάδε και μαλώνει μ' όλον τον κόσμο;». **β.** (για μηχανήματα) έκφραση αγανάκτησης ή δυσφορίας για κακή λειτουργία ή για βλάβη, που, πολλές φορές, δεν μπορούμε να εντοπίσουμε: «τι στο καλό έπαθε και σβήνει κάθε τόσο η μηχανή;».
- τι στο καλό ήθελα και... ή τι στο καλό ήθελα να..., έκφραση με την οποία δείχνουμε πως μετανιώσαμε γι' αυτό που δηλώνει το ρ. που ακολουθεί: «τι στο καλό ήθελα να μιλήσω και παρεξηγήθηκα! || τι στο καλό ήθελα να τον φωνάξω στην παρέα μας, αφού ήξερα πως είναι καβγατζής! || τι στο καλό ήθελα και πήγα, αφού ήμουν σίγουρος πως δε θα περνούσα καλά!».
- τι στο καλό θέλει; έκφραση δυσφορίας για την επίσκεψη κάποιου ανεπιθύμητου ατόμου: «σας ζητάει ο τάδε. -Τι

στο καλό θέλει πρωί πρωί». Συνών. τι στ' ανάθεμα θέλει; / τι στα κομμάτια θέλει; / τι στην ευχή θέλει; / τι στην οργή θέλει; / τι στο δαίμονα θέλει; / τι στο διάβολο θέλει; / τι στον κόρακα θέλει(;)·

- τι στο καλό κάνεις! επιφωνηματική έκφραση απορίας σε κάποιον που ασχολείται με πράγματα που είναι έξω από τις οδηγίες μας ή από την ορθή διαδικασία. Συνήθως η φρ. κλείνει με το εδώ ή το εκεί. Συνών. τι στ' ανάθεμα κάνεις! / τι στα κομμάτια κάνεις! / τι στην ευχή κάνεις! / τι στην οργή κάνεις! / τι στο δαίμονα κάνεις! / τι στο διάβολο κάνεις! / τι στον κόρακα κάνεις(!)·

- τι ωφελεί ο καλός караβοκύρης, σαν δεν έχει καλούς ναύτες; βλ. λ. караβοκύρης·

- το δέκα το καλό, βλ. λ. [δέκα](#)·

- το δέντρο της γνώσεως του καλού και του κακού, βλ. λ. γνώση·

- το δύο το καλό, βλ. λ. δύο·

- το καλό είναι που... ή το καλό είναι πως... ή το καλό είναι ότι, **α.** το ευχάριστο σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση είναι που..., είναι πως..., είναι ότι: «το καλό είναι που, ενώ ο καιρός ήταν χάλια, ξαφνικά άρχισε ν' ανοίγει || το καλό είναι πως μια τυχαία συνάντηση εξελίχθηκε σε μεγάλη φιλία || το καλό είναι ότι, κάθε φορά που συναντάω τον τάδε, διασκεδάζω αφάνταστα». **β.** λέγεται και με αρνητική ή ειρωνική διάθεση: «το καλό είναι ότι, αντί να μου επιστρέψει τα λεφτά που μου χρωστούσε, ήρθε και μου ζητούσε πάλι δανεικά»·

- το καλό μου (ενν. χέρι ή πόδι), το δεξί χέρι ή πόδι του δεξιόχειρα ή το αριστερό χέρι ή πόδι του αριστερόχειρα: «σήκωσα το καλό μου και του άστραφα μια μπάτσα || σήκωσα το καλό μου και του κοπάνησα μια κλοτσιά»·

- το καλό να λέγεται, **α.** πρέπει να παραδεχόμαστε κάτι που είναι καλό, που έχει αξία: «τ' αυτοκίνητό σου είναι πολύ πιο καλό απ' το δικό μου, το καλό να λέγεται». **β.** λέγεται και στην περίπτωση που τρώμε κάποιο πολύ νόστιμο φαγητό. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το **α**· βλ. και φρ. το σωστό να λέγεται, λ. σωστός κ. το ωραίο να λέγεται, λ. ωραίος·

- το καλό πηγάδι, όσο νερό κι αν βγάζει δεν ξεραίνεται, βλ. λ. [πηγάδι](#)·

- το καλό που σου θέλω, **α.** έκφραση με την οποία προειδοποιούμε κάποιον από ενδιαφέρον να προσέχει τις ενέργειές του: «το καλό που σου θέλω, μην κάνεις παρέα μ' αυτόν τον άνθρωπο, γιατί είναι μεγάλος απατεώνας». **β.** απειλητική προειδοποίηση σε κάποιον να αλλάξει τακτική απέναντί μας, γιατί θα υποστεί τις συνέπειες των πράξεών του: «το καλό που σου θέλω, πάψε να ενοχλείς την κόρη μου, γιατί θα σε σαπίσω στο ξύλο»·

- το καλό πουλί, απ' τ' αυγό του κελαηδεί, βλ. λ. [πουλί](#)·

- το καλό τ' αρνί, απ' το κοπάδι δεν το χωρίζουν, βλ. λ. [αρνί](#)·

- το καλό τ' αρνί από δυο μάνες βυζαίνει, βλ. λ. [αρνί](#)·

- το καλό τ' όνομα δε λησμονιέται, βλ. λ. [όνομα](#)·

- το καλό το άλογο, βγάζει το κριθάρι του, βλ. λ. [άλογο](#)·

- το καλό το δέντρο, όσο μεγαλώνει, τόσο πλαταίνει ο ίσκιος του, βλ. λ. [δέντρο](#)·

- το καλό το παλικάρι ξέρει κι άλλο μονοπάτι, βλ. λ. [παλικάρι](#)·

- το καλό το πόδι ή το καλό πόδι, βλ. λ. [πόδι](#)·

- το καλό το πράγμα αργεί να γίνει, βλ. λ. πράγμα·

- το καλό το χέρι ή το καλό χέρι, βλ. λ. [χέρι](#).
- το 'μαθε καλά το μάθημα, βλ. λ. [μάθημα](#).
- το 'μαθε καλά το ποίημα, βλ. λ. [ποίημα](#).
- το μοναστήρι να 'ν' καλά (κι από καλογέρους!), βλ. λ. [μοναστήρι](#).
- το ξέρει καλά το μάθημα, βλ. λ. [μάθημα](#).
- το ξέρει καλά το ποίημα, βλ. λ. [ποίημα](#).
- το παίζουν ο κακός κι ο καλός μπάτσος, βλ. λ. [μπάτσος](#).
- το πιο καλό σαπούνι γίνεται απ' το κουμμούνι, βλ. λ. [σαπούνι](#).
- το χαρτί και το μελάνι, τον καλό γαμπρό τον κάνει, βλ. λ. [γαμπρός](#).
- το 'χω για καλό ή το 'χω σε καλό, θεωρώ πως είναι καλός/σιωνός κάτι: «το 'χω για καλό όταν δω στον ουρανό να πετάει άσπρο περιστέρι».
- τον βλέπω με καλό μάτι, βλ. λ. [μάτι](#).
- τον βρήκα σε καλή στιγμή, βλ. λ. [στιγμή](#).
- τον βρήκα σε καλή ώρα, βλ. λ. [ώρα](#).
- τον γνωρίζω απ' την καλή, βλ. φρ. τον ξέρω απ' την καλή.
- τον γνωρίζω απ' την καλή κι απ' την ανάποδη, βλ. φρ. τον ξέρω απ' την καλή κι απ' την ανάποδη.
- τον έκανα καλά, τον θεράπευσα: «γύρισε σ' ένα σωρό γιατρούς και μόνο εγώ μπόρεσα και τον έκανα καλά»· βλ. και φρ. τον κάνω καλά.
- τον έμαθα απ' την καλή, βλ. φρ. τον ξέρω απ' την καλή.
- τον έμαθα απ' την καλή κι απ' την ανάποδη, βλ. φρ. τον ξέρω απ' την καλή κι απ' την ανάποδη.
- τον έπασα με το καλό, βλ. φρ. τον πήρα με το καλό.
- τον έπασα με το καλό, τον έπασα με το κακό, βλ. φρ. τον πήρα με το καλό, τον πήρα με το κακό.
- τον κάνω καλά, τον τιθασεύω, τον υποτάσσω, τον νικώ, του επιβάλλομαι: «είναι τόσο άτακτος, που μόνο εσύ μπορείς να τον κάνεις καλά || τον κάνω καλά και μ' ένα χέρι»· βλ. και φρ. τον έκανα καλά.
- τον κάνω καλά με το ένα μου χέρι, βλ. λ. [χέρι](#).
- τον κάνω καλά με το μικρό μου δαχτυλάκι, βλ. λ. [δαχτυλάκι](#).
- τον ξέρω απ' την καλή, γνωρίζω καλά το χαρακτήρα του, ιδίως από την αρνητική πλευρά: «έλα σε μένα να σου πω τι καπνό φουμάρει αυτός ο τύπος, γιατί τον ξέρω απ' την καλή». (Λαϊκό τραγούδι: *όρκο μου κάνανε πολλές για μάνα και πατέρα, μα 'γω σας ξέρω απ' την καλή και μην κουράζεσαι, κι εσύ που μας ορκίζεσαι, θα φύγεις κάποια μέρα*). Αναφορά στην εξωτερική πλευρά του υφάσματος.
- τον ξέρω απ' την καλή κι απ' την ανάποδη, γνωρίζω πάρα πολύ καλά το χαρακτήρα του, ιδίως από την αρνητική

του πλευρά: «πάμε να ρωτήσουμε τον τάδε γι' αυτόν τον άνθρωπο, γιατί τον ξέρει απ' την καλή κι απ' την ανάποδη». Αναφορά στην εξωτερική και τη μέσα πλευρά του υφάσματος:

- τον παλιό καλό καιρό, βλ. λ. [καιρός](#).

- τον πέτυχα σε καλή στιγμή, βλ. λ. [στιγμή](#).

- τον πέτυχα σε καλή ώρα, βλ. λ. [ώρα](#).

- τον πήρα από καλό μάτι ή τον πήρα με καλό μάτι βλ. λ. [μάτι](#).

- τον πήρα με το καλό, του συμπεριφέρθηκα με ήπιο, με ευγενικό τρόπο: «τον πήρα με το καλό κι άρχισα να τον συμβουλεύω».

- τον πήρα με το καλό, τον πήρα με το κακό, δοκίμασα όλες τις τακτικές, όλους τους τρόπους: «τον πήρα με το καλό, τον πήρα με το κακό, αλλά αυτός δεν έλεγε ν' αλλάξει γνώμη».

- τον στόλισε για τα καλά, τον καθύβρισε: «τον τσάκωσε ο διευθυντής του να κάνει κοπάνα απ' τη δουλειά του και τον στόλισε για τα καλά».

- τόσο καλά! **α.** θαυμαστική έκφραση σε κάποιον που μας διηγείται αναλυτικά κάποια επιτυχία του ή ευτυχισμένη στιγμή του: «έμειναν όλοι ενθουσιασμένοι και στο τέλος ένας ένας ήρθαν και μου σφίξανε το χέρι. - Τόσο καλά! || δε θα ξαναπεράσω τόσο όμορφο καλοκαίρι, όπως πέρασα φέτος μ' αυτή τη γυναίκα. - Τόσο καλά!». **β.** ειρωνική έκφραση σε κάποιον που μας αναφέρει αναλυτικά κάποια αποτυχία ή δυστυχία του: «πλημμύρισε το υπόγειο, έγινε βραχυκύκλωμα απ' τα νερά κι όσες παραγγελίες έστειλα μου τις επέστρεψαν ως απαράδεκτες. - Τόσο καλά!». Και στις δυο περιπτώσεις, πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το **α**.

- του Αβραάμ και του Ισαάκ τα καλά, βλ. λ. [Αβραάμ](#).

- του δίνω ένα καλό μάθημα, βλ. λ. [μάθημα](#).

- του καλού καιρού, βλ. λ. [καιρός](#).

- του 'στριψε για καλά ή του 'στριψε για τα καλά, συμπεριφέρεται εντελώς παράλογα, τρελάθηκε οριστικά: «απ' τη μέρα που του 'στριψε για καλά, δεν ξέρουμε πώς να του συμπεριφερθούμε || του 'στριψε για τα καλά και τον έκλεισαν στο τρελάδικο».

- του τα 'πα απ' την καλή κι απ' την ανάποδη, του μίλησα απερίφραστα, χωρίς υπεκφυγές, του μίλησα ντόμπρα και σταράτα ή με συμβουλευτική ή ελεγκτική διάθεση: «τον κάλεσα στο γραφείο μου και του τα 'πα απ' την καλή κι απ' την ανάποδη, για να μην έχει ψευδαισθήσεις». Αναφορά στην εξωτερική και μέσα πλευρά του υφάσματος:

- του τα 'πα μια και καλή, του μίλησα αυστηρά και εφ' όλης της ύλης: «του τα 'πα μια και καλή για να μην επανέρχομαι στο ίδιο θέμα».

- του τα 'ψαλα απ' την καλή, τον επέπληξα αυστηρά, τον κατσάδιασα: «του τα 'ψαλα απ' την καλή μήπως και βάλει μυαλό, αλλά αυτός πέρα βρέχει».

- τράβα στο καλό! (απειλητικά) φύγε από δω, ξεκουμπίσου. (Λαϊκό τραγούδι: δε σε θέλω, δε σε θέλω πια, δε σ' αγαπώ· δε σε θέλω, και πάρε και δρόμο, και **τράβα στο καλό**).

- τρώω καλά, **α.** έχω συνέχεια ερωτικές κατακτήσεις και απολαμβάνω το σεξ: «έχω μπει σε μια παρέα από γυναίκες και τρώω καλά». **β.** αποκομίζω αρκετά κέρδη από μια δουλειά, από μια επιχείρηση: «άνοιξε ένα φαστφουντάδικο στο κέντρο της αγοράς και τρώει καλά».

- τσακώνω την καλή ή την τσακώνω την καλή, βλ. φρ. πιάνω την καλή. (Λαϊκό τραγούδι: θα ρίξω πάλι μια ζαριά,

ίσως τα οικονομήσω, ή θα **τσακώσω την καλή** ή όλα θα τ' αφήσω).

- των αγίων τα καλά, βλ. λ. [άγιος](#).

- υγεία και καλή καρδιά! βλ. λ. [υγεία](#).

- φάε μέλι, πιες νερό, σύρε μέλι στο καλό, βλ. λ. [μέλι](#).

- φέρομαι καλά, συμπεριφέρομαι όπως αρμόζει, με καλοσύνη: «όταν βρισκόμουν σε δύσκολη θέση, μόνο ο τάδε μου φέρθηκε καλά». (Λαϊκό τραγούδι: *πότε μου φέρεσαι καλά, πότε τα κάνεις χάλια, πότε μας κάνεις το βαρύ και θέλεις παρακάλια*).

- φέρομαι καλά κι άγια, βλ. λ. [άγιος](#).

- φορώ τα καλά μου, φορώ τα επίσημα ρούχα μου: «κάθε Κυριακή φορώ τα καλά μου και πηγαίνω στην εκκλησία». (Τραγούδι: *του παραδείσου τα παιδιά πίνουν τα βράδια τσικουδιά **φοράνε τα καλά τους**. Ρίχνουν ευχές, ρίχνουν φωνές σε συνειδήσεις ταπεινές του μήκους και του πλάτους*).

- χαίρω καλής φήμης, βλ. λ. [φήμη](#).

- χειρονομία καλής θελήσεως, βλ. λ. [χειρονομία](#).

- χίλιοι καλοί χωράνε, βλ. λ. χίλιοι.

- χρόνια καλά! βλ. λ. [χρόνος](#).

- ώρα καλή! βλ. λ. [ώρα](#).

- ώρα καλή στην πρύμη σου κι αγέρα (αέρα) στα πανιά σου, βλ. λ. [ώρα](#).

- ώρα σου καλή! βλ. λ. [ώρα](#).

- ώρα σου καλή κι ο δρόμος σου γυαλί! βλ. λ. [δρόμος](#).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας